

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ ZÁKLADNÍCH A
STŘEDNÍCH ŠKOL V ORP Kladno a jejich
soulad s minimálním standardem
bezpečnosti škol**

Autor práce: Veronika Vitnerová, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Lukáš Herich, DiS.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Veronika Vitnerová, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Bezpečnostní opatření základních a středních škol v ORP Kladno a jejich soulad s Minimálním standardem bezpečnosti škol

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Security Measures of Primary and Secondary Schools in the ORP Kladno and Their Compliance with the Minimum School Safety Standard

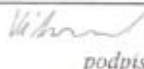

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů): Mgr. Lukáš Herich, DiS.

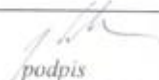

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): prosinec 2025

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem práce je zhodnotit úroveň a účinnost bezpečnostních opatření na ZŠ a SŠ v ORP Kladno ve vztahu k MSBS 2024 a navrhnout úpravy pro zvýšení bezpečnosti školního prostředí. Prvním vedlejším cílem je porovnat zavedená bezpečnostní opatření mezi ZŠ a SŠ. Druhým vedlejším cílem je ověření míry souladu s požadavky MSBS a identifikace nedostatků v jejich praktické aplikaci. Třetím vedlejším cílem je návrh doporučení pro školy a jejich zřizovatele k posílení organizačních, technických a preventivních bezpečnostních opatření.

Student: Veronika Vitnerová, DiS.	29.12.2025 datum	 podpis
Vedoucí práce: Mgr. Lukáš Herich, DiS.	23.12.2025 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	26.1.2026 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	24.1.2026 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	1.1.2026 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucí(mu) bakalářské práce Mgr. Lukáši Herich, DiS., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

VITNEROVÁ, V. *Bezpečnostní opatření základních a středních škol v ORP Kladno a jejich soulad s minimálním standardem bezpečnosti*. Příbram: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2026. 83 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Lukáš Herich, Dis.

Klíčová slova: Bezpečnost škol, bezpečnostní opatření, MSBS 2024, krizové řízení, prevence rizik, školské prostředí, ORP Kladno

Bakalářská práce se zabývá bezpečností na základních a středních školách v ORP Kladno. Reaguje na rostoucí význam ochrany škol jako měkkých cílů a potřebu systematického přístupu k bezpečnostnímu řízení. Cílem práce je zhodnotit úroveň a účinnost bezpečnostních opatření na vybraných školách a posoudit jejich soulad s Minimálním standardem bezpečnosti v regionálním školství (MSBS 2024). Součástí je také srovnání mezi základními a středními školami. Teoretická část vymezuje bezpečnost ve školství, legislativní rámec a kategorizaci opatření. Praktická část využívá dotazníkový výzkum a analýzu dokumentace. Výsledky poukazují na nedostatky zejména v procesních a personálních opatřeních a zdůrazňují význam propojení technických prvků s připraveností zaměstnanců. Práce předkládá konkrétní a v praxi realizovatelná opatření určená pro školy v ORP Kladno.

ABSTRACT

Vitnerová, V. *Security Measures at Primary and Secondary Schools in The ORP Kladno and Their Compliance with the Minimum Safety Standard*. Příbram: The College of European and Regional Studies, 2026. 83 pp. Supervisor: Mgr. Lukáš Herich, Dis.

Key words: School safety, security measures, Methodological Standard for School Safety (MSBŠ) 2024, crisis management, risk prevention, school environment, ORP Kladno.

This bachelor thesis focuses on security in primary and secondary schools within the Municipality with Extended Powers (ORP) Kladno. It addresses the increasing importance of protecting schools as soft targets and the need for a systematic approach to security management. The aim of the thesis is to evaluate the level and effectiveness of security measures at selected schools and to assess their compliance with the Minimum Standard for School Safety (MSBŠ 2024). The study also includes a comparison between primary and secondary schools. The theoretical part defines security in the education sector, the legislative framework, and the categorization of security measures. The practical part utilizes questionnaire research and documentation analysis. The results highlight deficiencies, particularly in procedural and personnel measures, and emphasize the importance of integrating technical elements with staff preparedness. The thesis presents specific and practically implementable measures designed for schools within the Kladno Administrative District (ORP Kladno).

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce.....	10
2 Legislativní rámec a vymezení bezpečnosti ve školském prostředí.....	12
3 Minimální standard bezpečnosti škol (MSBŠ 2024).....	14
4 Kategorizace bezpečnostních opatření: technická, organizační, procesní, personální.....	17
4.1 Technická bezpečnostní opatření	17
4.2 Organizační bezpečnostní opatření	19
4.3 Procesní bezpečnostní opatření	22
4.4 Personální bezpečnostní opatření	24
5 Výzkum bezpečnostních opatření ve vybraných ZŠ a SŠ v ORP Kladno v souvislosti s MSBŠ 2024	27
6 Metodika a charakteristika výzkumného souboru.....	29
7 Výsledky výzkumu na základních školách	30
8 Výsledky výzkumu na středních školách	42
9 Polostrukturované rozhovory	54
9.1 Polostrukturované rozhovory – základní školy	54
9.2 Shrnutí a identifikace problémových oblastí z polostrukturovaných rozhovorů	57
9.3 Polostrukturované rozhovory – střední školy.....	59
9.4 Shrnutí a identifikace problémových oblastí z polostrukturovaných rozhovorů	60
9.5 Srovnání výsledků polostrukturovaných rozhovorů mezi základními a středními školami	60
10 Výsledky výzkumu a diskuse ve vztahu k hypotézám.....	61
11 Limity výzkumu a srovnání s daty ČŠI.....	62
12 Doporučení.....	63
Závěr.....	64
Seznam použitých zdrojů	65

Seznam zkratek	67
Seznam tabulek a grafů	68
Seznam příloh.....	70

Úvod

Bezpečnost ve školách je dnes velmi aktuální téma. Školy jsou totiž místa s vysokou koncentrací dětí a mladistvých, které vyžadují účinnou prevenci mimořádných událostí a minimalizaci jejich dopadů.

Význam systémového zajištění bezpečnosti škol roste s ohledem na nárůst mimořádných událostí v ČR. Události zdůrazňují nutnost komplexního přístupu k bezpečnostním opatřením, jejich pravidelného vyhodnocování a aktualizace. Důležitou metodickou oporou je Minimální standard bezpečnosti v regionálním školství, aktualizovaný v roce 2024, který školám poskytuje vodítko pro preventivní a ochranná opatření.¹

Tato bakalářská práce se zaměřuje na problematiku bezpečnostních opatření na základních a středních školách ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Kladno ve Středočeském kraji. Volba této lokality je odůvodněna vysokou koncentrací škol a žáků v daném území, zejména ve městě Kladno, které jako centrum ORP zřizuje značný počet základních škol s vyšším počtem žáků. Takové prostředí klade zvýšené nároky na systémové zajištění bezpečnosti a koordinaci mezi vedením škol, zřizovateli a dalšími institucemi.

Teoretická část práce se zaměřuje na vymezení pojmu bezpečnost ve školském prostředí, přehled platného legislativního nastavení a představení Minimálního standardu bezpečnosti v regionálním školství (MSBS 2024).¹ Součástí je rovněž kategorizace bezpečnostních opatření na technická, organizační, procesní a personální, která vytváří základ pro následné hodnocení jejich praktické aplikace.

Praktická část práce vychází z dotazníkového průzkumu realizovaného mezi vedením vybraných základních a středních škol nebo pracovníky odpovědnými za oblast bezpečnosti. Získaná data jsou doplněna analýzou školních dokumentů a porovnána s požadavky MSBS 2024.¹ Cílem práce je zhodnotit úroveň a účinnost zavedených bezpečnostních opatření, identifikovat jejich případné nedostatky a navrhnout realizovatelná doporučení vedoucí ke zvýšení bezpečnosti školního prostředí.

¹ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Minimální standard bezpečnosti v regionálním školství: metodické doporučení [online]. Praha: MŠMT, 2024 [cit. 2026-03-15]. Dostupné z: <https://edu.gov.cz/methodology/minimalni-standard-bezpecnosti-v-regionalnim-skolstvi-metodicke-doporuceni/>.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem této bakalářské práce je provést komplexní zhodnocení aktuální úrovně a reálné účinnosti bezpečnostních opatření implementovaných na základních a středních školách ve správním obvodu obce s rozšířenou působností (ORP) Kladno. Toto hodnocení je realizováno v přímé souvislosti s požadavky a doporučeními definovanými v aktualizovaném dokumentu Minimální standard bezpečnosti v regionálním školství (MSBSŠ 2024).¹ Práce usiluje o identifikaci kritických míst v zabezpečení školních objektů a analýzu souladu mezi teoretickými metodickými rámci a jejich praktickou aplikací v každodenním provozu vzdělávacích institucí.

Vedlejším cílem práce je komparativní analýza úrovně zabezpečení mezi základními a středními školami v rámci ORP Kladno. Záměrem je zjistit, zda existují systémové rozdíly v přístupu k bezpečnosti v závislosti na typu zřizovatele, velikosti školy či věkové kategorii žáků. Práce se rovněž pokouší o srovnání aktuálně zjištěných dat s historickými výstupy České školní inspekce a analytickými materiály Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), což umožňuje zachytit dlouhodobý vývojový trend v oblasti školské bezpečnosti od roku 2014.²

Z hlediska metodologie je práce koncipována jako kombinovaný výzkum. Teoretická část využívá metodu literární rešerše a komparativní analýzy legislativních a metodických dokumentů. Praktická část se opírá o kvantitativní průzkum formou dotazníku, který je distribuován managementu škol, ředitelům a osobám odpovědným za bezpečnost. Sběr dat je doplněn kvalitativní analýzou školní dokumentace, konkrétně školních řádů, krizových karet a evakuačních plánů. Výběr vzorku je proveden metodou účelového výběru v ORP Kladno.

Je vhodné podotknout, že podle Ferjenčíka není dobrá hypotéza pouze efektivním nástrojem pro verifikaci již existujících teorií, ale plní také významnou objevitelskou funkci.³

Na základě stanovených cílů proto byly formulovány následující výzkumné hypotézy:

²ČESKO. Česká školní inspekce. *Bezpečnost ve školách a školských zařízeních: analytická zpráva* [online].

Praha: ČŠI, 2014 [cit. 2026-03-15]. Dostupné z:

https://www.csicr.cz/Csicr/media/Prilohy/PDF_el._publikace/Tematick%C3%A9%20zpr%C3%A1vy/2014_Bezpecnost_ve_skolach.pdf.

³ FERJENČÍK, Ján. *Úvod do metodologie psychologického výzkumu: jak zkoumat lidskou duši*. Praha: Portál, 2000. s. 32.

Hypotéza 1 (H1): Základní a střední školy v ORP Kladno nevykazují ve všech sledovaných indikátorech plný soulad s parametry MSBS 2024.¹

Hypotéza 2 (H2): Technická bezpečnostní opatření jsou ve sledovaných školách rozvinuta na vyšší úrovni než opatření procesní a personální.

Hypotéza 3 (H3): Střední školy v ORP Kladno vykazují systémově vyšší míru připravenosti na řešení mimořádných událostí s vnějším pachatelem než školy základní.¹

Hypotéza 4 (H4): Školy realizující praktické nácviky krizových situací častěji, než jednou ročně dosahují vyšší míry souladu s požadavky MSBS 2024.¹

2 Legislativní rámec a vymezení bezpečnosti ve školském prostředí

Škola patří mezi klíčové faktory socializace⁴. Bezpečnost ve školách představuje v současném společenském a bezpečnostním kontextu prioritní oblast, která vyžaduje komplexní a mezioborový přístup. Moderní pojetí bezpečnosti ve školském prostředí již nelze redukovat pouze na prevenci úrazovosti nebo požární ochranu; zahrnuje široké spektrum opatření k zajištění fyzické nedotknutelnosti osob, ochrany majetku i psychosociálního bezpečí žáků a pedagogů. Školy jsou z hlediska bezpečnostní terminologie klasifikovány jako „měkké cíle“, tedy místa s vysokou koncentrací osob a relativně nízkou úrovní bariérového zabezpečení proti násilným útokům, což z nich činí potenciálně zranitelné objekty.⁵

Základním pilířem právní úpravy v České republice je zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon. Klíčové ustanovení, zejména § 29, ukládá školám a školským zařízením povinnost zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání a souvisejících činnostech, stejně jako při poskytování školských služeb.⁶ Odpovědnost ředitele školy se v tomto směru a dle ustanovení promítá nejen do zajištění dohledu nad žáky, ale také do vytváření podmínek pro předcházení sociálně patologickým jevům a rizikovému chování.

Právní úprava bezpečnosti a ochrany zdraví ve školském zákoně je však v mnoha ohledech rámcová. Konkrétní odpovědnost za implementaci požadavků do každodenní praxe je přenášena na ředitele školy, který musí obecné zákonné povinnosti transformovat do vnitřních předpisů a směrnic. Mezi nejdůležitější vnitřní dokumenty patří školní řád vydávaný podle § 30 školského zákona, jenž vymezuje pravidla provozu, režim bezpečnosti a postupy při mimořádných situacích.⁷

Další významnou legislativní rovinu tvoří zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Přestože je tento předpis primárně zaměřen na oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci zaměstnanců, jeho principy prevence rizik se v prostředí školy promítají i do organizace činností, při nichž vznikají specifická rizika (např. odborný výcvik či praktická výuka).⁸ Tato

⁴ URBAN, L. *Sociologie. Klíčová témata a pojmy*. Praha: Grada, 2017. s. 109.

⁵ SLADKÝ, L., BREČKA, T. a kol. *Manuál bezpečné školy. Bezpečná škola a školské zařízení v kontextu ČSN 73 4400*. (1. vydání) Praha: Tiskárna MV, 2022, s. 17.

⁶ ČESKO. Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In: *Sbírka zákonů, Česká republika. 2004*.

⁷ DANDOVÁ, E. *Bezpečnost a ochrana zdraví dětí ve školách*. Praha: ASPI, 2008, s. 172.

⁸ ČESKO. Zákon č. 262/2006 Sb. zákoník práce. In: *Sbírka zákonů Česká republika. 2006*.

úprava je úzce propojena se zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, který stanoví hygienické požadavky pro provoz školských zařízení a rámuje prevenci rizik souvisejících s vnitřním prostředím budov a šířením infekčních onemocnění.⁹

Specifické postavení v systému ochrany škol zaujímá technická norma ČSN 73 4400, která je zaměřena na řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení. Norma podporuje koncepční řešení bezpečnosti již ve fázi projektování a rekonstrukcí a vymezuje technické požadavky na vybrané prvky ochrany.¹⁰ Jak uvádí Sladký a Brečka norma pomáhá zavedení bezpečnostních opatření do stávajících škol a správné plánování při rekonstrukcích (včetně rekonstrukcí za účelem zvýšení bezpečnosti) a výstavbě nových školských zařízení již na úrovni projektů. Zároveň pomáhá v orientaci ve značném množství technických doporučení, norem, vyhlášek a zákonů tím, že se na ně konkrétně odkazuje a zastřešuje vše potřebné k projektování bezpečnosti a prevenci kriminality školských zařízení.¹¹

Náročnost správy bezpečnostní agendy pro vedení škol potvrzuje skutečnost, že legislativní rámec tvoří rozsáhlý a soubor norem. Pro management školy to v praxi znamená nutnost orientace v přibližně 185 normách týkajících se bezpečnosti.¹² Z tohoto důvodu se jako účelné jeví zjednodušování přístupu k informacím a využívání metodických dokumentů, které mají ambici sloužit jako zastřešující a návodné vodítko pro školní praxi, zejména MSBŠ 2024.¹

⁹ ČESKO. Zákon č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000.

¹⁰ ČSN 73 4400. *Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2016.

¹¹ SLADKÝ, L., BREČKA, T. a kol. *Manuál bezpečné školy. Bezpečná škola a školské zařízení v kontextu ČSN 73 4400*. (1. vydání) Praha: Tiskárna MV, 2022, s. 21.

¹² KOVAŘÍKOVÁ, M. *Krizové situace ve škole: bezpečnostní problematika ve školní praxi*. Praha: Grada, 2020, s. 29.

3 Minimální standard bezpečnosti škol (MSBŠ 2024)

Minimální standard bezpečnosti v regionálním školství (dále jen MSBŠ 2024) představuje metodický nástroj určený k systémovému zajištění ochrany škol a školských zařízení v České republice. Dokument publikovaný MŠMT reaguje na proměny bezpečnostního prostředí i na hrozby směřující proti měkkým cílům.¹ Aktualizace standardu je v tomto smyslu odůvodnitelná dvěma souběžnými skutečnostmi: na jedné straně dlouhodobě přetrvává požadavek sjednocovat minimální úroveň prevence a připravenosti napříč školami, na straně druhé se v čase proměňuje povaha rizik, jimž školy čelí, a s tím i očekávání státu a zřizovatelů na praktickou proveditelnost přijatých opatření. Standard proto nemá být chápán jako seznam technických prvků, ale spíše jako rámec, jenž má školám pomoci strukturovat bezpečnostní řízení, vyhodnocovat slabá místa a průběžně přizpůsobovat ochranu reálnému provozu školy.¹

Z hlediska právní povahy MSBŠ 2024 nefiguruje jako obecně závazný právní předpis, nýbrž jako metodické doporučení.¹ Přesto má významné praktické dopady, protože vymezuje soubor preventivních a ochranných opatření, která by měla být přiměřeně zavedena s ohledem na konkrétní podmínky školy.¹ V praxi se tím vytváří společný návod pro školu, zřizovatele i další aktéry (např. IZS), a zároveň se snižuje riziko, že bezpečnost bude řešena nahodile, izolovanými rozhodnutími a bez návaznosti na provozní režim. Odborná literatura dlouhodobě upozorňuje, že bezpečnostní management ve školách nemůže stát pouze na pořízení prostředků, ale vyžaduje řízení procesů, jasné rozdělení odpovědností a kontrolu funkčnosti přijatých opatření.³⁻⁵ Standard tak plní roli „minimálního kompasu“: neurčuje jednotný model pro všechny, ale stanovuje spodní hranici organizační a technické připravenosti, kterou lze dále rozvíjet podle rizik, velikosti školy a lokálních podmínek.¹

Zdůvodnění existence i aktualizace standardu se opírá také o poznatky z kontrolní a analytické činnosti České školní inspekce. Ta již v minulosti poukázala na nerovnoměrnost v nastavení prevence, dokumentace i reálné připravenosti škol a na to, že formální splnění povinností nemusí znamenat faktickou funkčnost opatření.² MSBŠ 2024 lze vnímat jako reakci na tento typ zjištění: posouvá důraz od pouhé papírové evidence k provázání dokumentů s praxí (režimová opatření, nácviky, krizová komunikace) a k pravidelnému ověřování, zda nastavené postupy fungují i ve stresových situacích.¹⁻² Zároveň tím vzniká základ pro srovnatelnost nikoli ve smyslu žebříčků, ale jako možnost posoudit, zda škola naplňuje alespoň minimální očekávání státu na bezpečné prostředí.

Struktura MSBŠ 2024 vychází z integrovaného pojetí bezpečnosti, které propojuje technické, organizační, procesní i personální aspekty do jednoho celku.¹ Tato integrace má konkrétní praktický význam. Technické prvky (např. kontrola vstupu) bez režimu a bez vymezení kompetencí snadno selhávají, a naopak kvalitní režimová opatření bez odpovídajícího technického zajištění mohou být pro školu personálně neudržitelná. V odborné literatuře se proto zdůrazňuje, že účinnost ochrany se zvyšuje tehdy, když je systém navržen jako soubor vzájemně se podpírajících vrstev – fyzických bariér, pravidel, školení, komunikace a pravidelného vyhodnocování.⁶ MSBŠ 2024 tento princip překlápí do konkrétních doporučení a kontrolovatelných oblastí, čímž školám usnadňuje plánování i obhajobu investic vůči zřizovateli.

Dokument je doplněn jedenácti přílohami, které obsahují doporučené postupy pro různé typy mimořádných událostí.¹ Funkce těchto příloh přesahuje pouhé „návod“, slouží jako podklad pro tvorbu školních krizových postupů a pro nácviky, které mají zkracovat reakční dobu zaměstnanců a omezovat improvizaci v situacích s vysokou mírou stresu. V této souvislosti se v odborné literatuře zdůrazňuje, že pro reálnou účinnost opatření je podstatná nejen formální existence dokumentace, ale také nácviky postupů a schopnost personálu reagovat ve stresové situaci.¹³ Právě práce s lidským faktorem je v bezpečnostních studiích považována za rozhodující: i dobře navržený systém se může stát nefunkčním, pokud personál nezná své role, nemá možnost postupy nacvičit a neprobíhá ověřování, zda je organizace schopna postupovat koordinovaně.^{14–15} V tomto smyslu MSBŠ 2024 slouží jako prostředek standardizace očekávání na připravenost personálu, nikoli pouze jako katalog opatření.

Jedním z prvků standardu je důraz na součinnost se složkami integrovaného záchranného systému (IZS) a na aktualizaci krizových karet tak, aby byly v případě zásahu využitelné pro rychlou orientaci v objektu.¹ Souvislost je zde skutečně praktická: zásahové složky přicházejí do prostředí, které neznají, a časová prodleva způsobená nepřehlednou dokumentací nebo nejasným režimem vstupů může zvyšovat dopady mimořádné události. Standard tím nepřímo podporuje i sjednocování komunikačních a informačních toků – kdo volá, co sděluje, kde jsou klíče, jak se předává informace o počtu osob v objektu apod.¹ Odborné přístupy k řízení bezpečnosti ve školských zařízeních přitom dlouhodobě akcentují, že

¹³ ŠVEC, V., DOLEŽAL, P. *Bezpečnost školy a řízení rizik ve školním prostředí*. Praha: Wolters Kluwer, 2020, s. 42.

¹⁴ NOVOTNÝ, J. a P. SVOBODA. *Bezpečnostní opatření ve školách: Teorie a praxe*. Praha: Grada, 2019, s. 42.

¹⁵ ŘÍHA, M. *Organizace a řízení bezpečnosti ve školských zařízeních*. Brno: Masarykova univerzita, 2017, s. 28.

koordinace s externími aktéry je nedílnou součástí krizové připravenosti a že „vnitřní“ opatření školy se bez této vazby stávají izolovaným a hůře využitelným řešením.^{14–15}

Za pozornost stojí i důraz na pravidelný nácvik neevakuačních scénářů, včetně postupů typu „lockdown“.¹ Důvodem je skutečnost, že ne každá mimořádná událost má stejnou optimální reakci; zatímco u některých situací je žádoucí evakuace, u jiných může být bezpečnější setrvání v uzamčených prostorech a minimalizace pohybu osob. Přínos standardu lze spatřovat v tom, že školám poskytuje legitimní rámec pro plánování a provedení těchto nácviků tak, aby byly srozumitelné, přiměřené věku žáků a organizačně zvládnutelné.¹ Z pohledu prevence rizik je přitom podstatné, aby se nácvik nestal jednorázovým úkonem, ale aby byl zasazen do cyklu plánování, realizace a vyhodnocování, což odpovídá obecně uznávaným principům bezpečnostního managementu.¹⁶

Zavedení standardu v praxi vyžaduje od zřizovatelů nejen investice do technických prvků, ale také systematické vzdělávání zaměstnanců.¹ Lidský faktor bývá v bezpečnostních systémech vnímán jako nejslabší článek, současně však může být při vhodném nastavení procesů a školení rozhodujícím prvkem ochrany.^{14–15} MSBS 2024 v této souvislosti slouží i jako argumentační opora při rozpočtování: umožňuje odlišit investice, které jsou vidět (např. kamerové systémy) od méně nápadných, ale často účinnějších opatření (nastavení režimu vstupu, školení, krizová komunikace, vyhodnocování incidentů). Standard tak napomáhá vyvažovat technicistní přístup bezpečnosti a posilovat pojetí, v němž je bezpečné prostředí výsledkem souhry pravidel, kompetencí, infrastruktury a připravenosti lidí.^{16–13}

¹⁶ ŠVEC, P. a R. DOLEŽAL. *Prevence rizik a bezpečnostní management ve školách*. Praha: Wolters Kluwer, 2020, s. 84.

4 Kategorizace bezpečnostních opatření: technická, organizační, procesní, personální

Bezpečnost je velmi široký pojem, který se dá podle Sladkého, Břečky v různých kontextech chápat různě. V odborné teorii řízení se používá definice: „Bezpečnost je stav, při kterém vzniká újma u životů a zdraví lidí, majetku, životního prostředí, lidské společnosti a v poslední době i kritické infrastruktury má přijatelnou pravděpodobnost. Co by školy měly současné situaci dělat? Základem bezpečnosti každé organizace je identifikace rizik, přijetí opatření k jejich eliminaci a jejich následné periodické hodnocení a kontrola účinnosti. Nejednoznačná reakce a nepřipravenost na projevy agrese a útok (mimořádnou událost) může mít školské zařízení fatální dopad.¹⁷ Efektivní systém ochrany školního prostředí nelze vnímat jako izolovanou instalaci technických prvků, nýbrž jako propojení několika vzájemně se doplňujících rovin. Komplexní přístup k bezpečnosti vyžaduje integraci technických prostředků s nastavenými procesy a připraveným personálem.¹

4.1 Technická bezpečnostní opatření

Technická opatření tvoří fyzickou a technologickou základnu ochrany objektu. Jejím účelem je vytváření bariér, které mohou případného útočníka odradit, zpomalit nebo umožnit včasnou detekci neoprávněného vniknutí. Nutno však podotknout, že každá škola je unikátní svou stavbou i prostředím a má jiné potřeby. Ostatně podle Sladkého a Břečky konkrétní návrhy musí vždy vycházet z bezpečnostního posouzení a měl by je připravit bezpečnostní specialista.¹⁸

Mechanické zábranné systémy zahrnují oplocení pozemku, mříže, bezpečnostní kování a odolné výplně otvorů. Klíčovým prvkem jsou vstupní dveře, které musí vykazovat dostatečnou mechanickou odolnost a zároveň splňovat požadavky na požární bezpečnost. Novotný a Svoboda upozorňují na častý rozpor mezi požadavky na zabezpečení objektu a požadavky na požární evakuaci, který musí být řešen vhodnou volbou prvků (např. paniková kování).¹⁹

¹⁷ SLADKÝ, L., BREČKA, T. a kol. *Manuál bezpečné školy. Bezpečná škola a školské zařízení v kontextu ČSN 73 4400*. (1. vydání) Praha: Tiskárna MV, 2022, s. 19.

¹⁸ SLADKÝ, L., BREČKA, T. a kol. *Manuál bezpečné školy. Bezpečná škola a školské zařízení v kontextu ČSN 73 4400*. (1. vydání) Praha: Tiskárna MV, 2022, s. 62.

¹⁹ NOVOTNÝ, P., SVOBODA, M. *Bezpečnost školských zařízení*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 84.

Bezpečnostní systémy se podle Sladkého a Břečky nejčastěji používají poplachové zabezpečovací systémy a dohledové video-systémy. V posledních letech se ve školách začaly uplatňovat přístupové systémy. Všechny tyto systémy mají společná úskalí.

1. Aby skutečně snížily zranitelnost školy jakožto měkkého cíle, musí být nastaveny tak, aby chránily osoby v objektu a nejen majetek.
2. Špatně navržený či provozovaných systém může zranitelnost objektu naopak zvýšit.
3. Obsluha musí být řádně proškolená a poučena, jak systém využívat, jinak nebude mít technologie žádný pozitivní přínos.²⁰

Elektronické systémy zahrnují systémy kontroly vstupu, video dohled i elektronickou zabezpečovací signalizaci. Využití kamer je dle Sladkého a Břečky vhodné zejména tam, kde není možnostech školy zajistit dohled personálně. Typicky se jedná o rozsáhlé školní pozemky a vstupy do objektu, u kterých je nízká frekvence pohybu osob.²⁰ Moderní kamerové systémy dokážou nejen spustit varovný signál při detekci pohybu osoby, ale jejich záznamy zároveň umožňují zpětně analyzovat vzniklé problémy či incidenty.

V kontextu MSBS 2024 nabývají na významu rovněž systémy vnitřního varování a vyrozumění, které musí být funkční pro celý areál školy. Poplachový zabezpečovací a tísňový systém dle Sladkého a Břečky jsou však v naprosté většině případů využívány k ochraně majetku – tedy proti vloupání do objektu mimo provozní dobu. Pokud jsou ale systémy správně vybaveny a nastaveny, mohou najít cenné uplatnění i v ochraně osob.²⁰ Samostatnou část představují tísňové systémy, tedy tlačítka určená k přivolání pomoci. Prostřednictvím těchto systémů je možné výrazně zkrátit reakční dobu i příjezd složek integrovaného záchranného systému.

Přístupové systémy tedy systémy elektronické kontroly vstupu jsou dle Sladkého a Břečky jsou na školách hojně využívány. V kombinaci s elektronickou třídní knihou mohou být skutečně užitečné.²⁰ Určitou roli mají i další podpůrné technologie, které například autorizují vstupy do objektu.

U všech systémů, které tvoří soubor technických bezpečnostních opatření, je nezbytné zajistit pravidelnou kontrolu a systematickou údržbu. Stejně důležité je i průběžné sledování

²⁰ SLADKÝ, L., BREČKA, T. a kol. *Manuál bezpečné školy. Bezpečná škola a školské zařízení v kontextu ČSN 73 4400*. (1. vydání) Praha: Tiskárna MV, 2022, s. 63.

jejich funkčnosti, aby bylo možné včas odhalit případné nedostatky. V případě výpadku či poruchy je pak nutné bezodkladně zajistit odstranění závady a obnovení plného provozu, aby nebyla narušena celková úroveň bezpečnosti.

4.2 Organizační bezpečnostní opatření

Organizační bezpečnostní opatření lze chápat jako soubor pravidel, postupů a odpovědností, které usměrňují každodenní chod školy tak, aby byly rizikové situace předvídatelné, zvládnutelné a v ideálním případě předcházené. Nejde tedy pouze jen „papírové“ nastavení režimu, ale o to, jak jsou pravidla reálně používaná v praxi a do jaké míry jsou srozumitelná žákům, zaměstnancům i zákonným zástupcům. Právě organizační opatření často tvoří spojovací článek mezi technickými prvky zabezpečení (např. uzamykání vstupů, kamerový systém) a personálním zajištěním (dohled, kompetence vedení školy). Pokud organizační rámec chybí nebo je nekonzistentní, technické prostředky se mohou stát snadno obcházenými a personál zůstává bez jasného vodítka, jak v hraničních situacích postupovat. Proto si problematiku více rozebereme.

Základní oporou organizačního nastavení školy je školní řád, který je vydáván podle § 30 školského zákona. Školní řád v této rovině neplní jen disciplinární funkci, ale současně vymezuje pravidla bezpečného provozu školy, práva a povinnosti aktérů školního prostředí a mechanismy řešení rizikového chování.²¹ V praxi se přitom ukazuje, že kvalita školního řádu se neodvíjí pouze od formální úplnosti, ale zejména od konkrétnosti a vymahatelnosti pravidel. Příliš obecně formulované pasáže (např. zákazy bez vymezení postupu školy) mohou vést k rozdílnému výkladu mezi zaměstnanci, a tím i k nerovnému uplatňování pravidel. Naopak příliš detailní, avšak personálně neudržitelný režim může podporovat formální „odškrtávání“ povinností bez reálného bezpečnostního efektu. Organizační opatření proto musí být přiměřená velikosti školy, dispozičnímu řešení budovy i dennímu režimu, včetně odpoledních aktivit a provozu školní družiny či domova mládeže.

Za kritickou oblast organizačních opatření bývá považován režim vstupu do budovy a pohybu osob, které nejsou zaměstnanci či žáky školy. Z hlediska bezpečnostního managementu se zde střetává požadavek otevřenosti školy vůči rodičům a veřejnosti s potřebou kontroly a

²¹ ČESKO. Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2004.

minimalizace rizik. Funkční režim obvykle zahrnuje jasně stanovené vstupní body v podobě jednoho hlavního vstupu, pravidla pro uzamykání a odemykání v návaznosti na rozvrh, způsob ohlašování návštěv a jejich evidence, včetně určení osoby odpovědné za jejich přijetí. Navazující součástí je doprovázení návštěv v prostorách školy, které snižuje riziko nekontrolovaného pohybu cizích osob po chodbách a zároveň umožňuje rychlou reakci při nestandardním chování. Evidence návštěv by měla být nastavena tak, aby byla proveditelná i ve špičkách např. ráno při příchodech, a současně aby poskytovala zpětně i dohledatelnou informaci o tom, kdo se v objektu nacházel. Organizační slabinou bývá situace, kdy je evidence sice formálně vyžadována, ale fakticky obcházena z důvodu časové tísně, nejasných kompetencí nebo dlouhodobé „zvyklosti“, že se návštěvy pohybují po škole volně a škola chce být otevřená. Podle Sladkého a Břečky zkušenosti ze stovky auditů školských zařízení ukazují, že řada škol dovoluje volný a nekontrolovaný pohyb cizích osob v areálu celé školy. Identifikace osob vstupujících do budovy je nedostatečná. I tam, kde jsou technické prostředky instalovány (například kartový systém), je častým jevem jejich špatné využívání a degradace jejich funkce tím, že akceptována bezpečnostní pravidla chování.²² Jak uvádí Kovaříková pro zabránění vniknutí cizí osoby do školy jsou zásadní autorizace vstupu do budovy, funkční vrátnice a jasná kritéria, kdo a za jakých podmínek může být do školy vpuštěn.²³

Významnou organizační roli sehrává i nastavení dozorů. Dozory je vhodné chápat nejen jako povinnost vyplývající z provozní praxe školy, ale jako aktivní preventivní nástroj, který omezuje příležitosti pro rizikové chování a zároveň zvyšuje pravděpodobnost včasné zjištění incidentu. Preventivní funkce dozorů se projevuje již pouhou přítomností dospělé osoby v rizikových prostorech, jako jsou chodby, šatny, toalety, okolí vchodů, jídelna a případně venkovní areál. Detekční funkce pak spočívá ve schopnosti rychle zaznamenat eskalaci konfliktu, vstup neoprávněné osoby nebo vznik mimořádné události a zahájit základní reakci podle interních postupů. Aby však dozory skutečně fungovaly, musí být organizačně realistické: rozpis dozorů má odpovídat personálním možnostem a prostorovému uspořádání školy, přičemž je vhodné zohlednit i časové „uzly“ s vyšší rizikovostí tedy příchody, přestávky, obědy a zajistit i přesuny mezi budovami.

²² SLADKÝ, L., BREČKA, T. a kol. *Manuál bezpečné školy. Bezpečná škola a školské zařízení v kontextu ČSN 73 4400*. (1. vydání) Praha: Tiskárna MV, 2022, s. 18.

²³ KOVAŘÍKOVÁ, M. *Krizové situace ve škole: bezpečnostní problematika ve školní praxi*. Praha: Grada, 2020, s. 16.

Říha v této souvislosti upozorňuje na riziko „provozní slepoty“ a na selhání režimových opatření v důsledku benevolence personálu. Tento jev se typicky objevuje v dlouhodobě stabilním prostředí, kde se zdánlivě „nic neděje“, a pracovníci proto postupně přestávají vnímat drobná porušení režimu jako problém.²⁴ V praxi může jít o tolerované přidržení dveří, neformální pouštění rodičů do budovy bez ohlášení, nebo o snižování nároků na důslednost evidence návštěv. Z bezpečnostního hlediska však právě tyto drobné odchylky vytvářejí podmínky pro incidenty, protože narušují předvídatelnost režimu a snižují schopnost školy rozeznat „normální“ od „nestandardního“. Organizační nastavení proto musí počítat nejen s definicí pravidel, ale i s jejich průběžnou kontrolou a připomínáním, například formou periodických interních auditů, kontrolních mechanismů vedení školy nebo pravidelného vyhodnocování mimořádných situací a téměř incidentů.

Organizační opatření se dále promítají do plánování a řízení školních akcí (výletů, exkurzí, sportovních kurzů, kulturních akcí), kde se situace výrazně mění oproti běžnému provozu školy. Přenos odpovědnosti do prostředí mimo školu vyžaduje jasně vymezené postupy: přípravu akce, informování zákonných zástupců, nastavení dohledu nad žáky, řešení zdravotních komplikací a způsob komunikace v krizových situacích. Podobně se organizační rámec uplatňuje při zajištění bezpečnosti v době, kdy škola funguje v odlišném režimu (např. odpolední kroužky s externími lektory, pronájmy tělocvičny, veřejné akce). V těchto situacích se často ukazuje slabina v tom, že technické zabezpečení sice existuje, avšak organizační pravidla pro předávání prostoru, kontrolu pohybu osob a odpovědnost za incident nejsou dostatečně vyjasněna.

Z hlediska souladu s Minimálním standardem bezpečnosti škol (MSBŠ 2024) je u organizačních opatření podstatné, aby škola disponovala nejen formálními dokumenty, ale i prokazatelně nastavenými a personálně zvládnutelnými režimy. Jinými slovy: organizační bezpečnost je v praxi méně otázkou mít směrnici a více otázkou, zda všichni vědí, co mají dělat, proč to dělají a kdo nese odpovědnost v okamžiku, kdy nastane jiná situace od běžného stavu. Tam, kde je režim vstupu a evidence návštěv jasný, kde jsou dozory plánované s ohledem na riziková místa a kde vedení školy aktivně pracuje s prevencí provozní slepoty, bývá organizační nastavení bezpečnosti reálně funkční. Naopak v prostředí, kde se pravidla mění tzv. ad hoc, kde nejsou srozumitelně vysvětlována a kde se drobné odchylky tolerují, se i relativně dobré technické zabezpečení může ukázat jako nedostatečné.

²⁴ ŘÍHA, J. *Krizové řízení ve školách a školských zařízeních*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 88.

Pokud má být organizační bezpečnostní rámec dlouhodobě udržitelný, musí být pravidelně aktualizován dle zkušeností školy, změny legislativy a doporučení relevantních institucí. Současně se zdá potřebné, aby školy věnovaly pozornost i „měkkým“ aspektům organizačních opatření, zejména školní kultuře dodržování pravidel. Právě zde se totiž nejčastěji rozhoduje o tom, zda se nastavený režim stane rutinní součástí školního dne, nebo pouze formálním požadavkem, který bude při první provozní zátěži obcházen. Podle Sladkého a Břečky platí, že dokud pedagogové, zaměstnanci, ale také žáci a rodiče nepřijmou za vlastní alespoň minimální standardy bezpečnosti, bude celková ochrana škol problematická.²²

4.3 Procesní bezpečnostní opatření

Procesní bezpečnostní opatření vymezují, jak má škola postupovat ve chvíli, kdy již riziko přestalo být pouze hypotetické a proměnilo se v incident. V praxi tedy nejde primárně o „co škola má“, ale o „co škola dělá“ v konkrétní situaci a v jakém sledu kroků. Procesní rovina navazuje na opatření organizační i technická: i kvalitně nastavený režim vstupu do budovy ztrácí význam, pokud nejsou popsány a nacvičeny postupy pro situaci, kdy do objektu vstoupí neoprávněná osoba, dojde k fyzickému napadení, objeví se podezřelý předmět nebo nastane jiná mimořádná událost. Současně platí, že procesní opatření jsou často rozhodující v prvních minutách, kdy bývá situace nejasná a rozhodování probíhá pod časovým tlakem.

Základními nástroji procesního řízení bezpečnosti ve škole bývají krizové plány, poplachové směrnice a metodické karty. Tyto dokumenty mají převést obecná doporučení do konkrétního postupu, který je proveditelný v dané budově, s daným personálním obsazením a s ohledem na věk žáků. Funkční krizový plán proto obvykle obsahuje nejen výčet rizik, ale zejména vymezení rolí (kdo co dělá), komunikační linky (kdo komu volá a v jakém pořadí), způsoby vyhlášení poplachu a varianty reakcí podle typu ohrožení. Metodické karty bývají v tomto ohledu praktičtější, protože pracují s krátkým, přehledným postupem pro specifické situace (např. agresivní osoba v areálu, požár, únik nebezpečné látky, náhlé zdravotní zhoršení žáka, podezření na zbraň). Jejich přínos spočívá v tom, že v akutním stresu snižují nároky na „vybavování si“ pravidel a umožňují rychle provést základní kroky, aniž by zaměstnanec musel improvizovat.

MSBS 2024 v této souvislosti zdůrazňuje, že nácviky scénářů nemají být redukovány na tradičně pojímanou evakuaci, ale mají zahrnovat i situace, kdy je bezpečnější objekt uzamknout a omezit pohyb osob uvnitř budovy (tzv. „uzamčení“, případně „zdržení/ukrytí“

podle charakteru hrozby).¹ Tato změna je podstatná: evakuace je sice typickou reakcí na požár nebo únik plynu, avšak u některých bezpečnostních incidentů (např. násilná osoba v okolí školy) může vystavení žáků na chodbách či venku riziko naopak zvýšit. Procesní opatření tedy musí pracovat s variantností a s rozhodovacím rámcem, který zaměstnancům pomůže rozlišit, kdy je cílem prostor rychle opustit a kdy je naopak vhodné zůstat v učebnách, uzamknout se a vyčkat na pokyny složek IZS.

Smysluplný nácvik scénářů však nelze chápat jako jednorázovou „akci pro splnění povinnosti“. V procesní rovině jde spíše o cyklus přípravy, provedení, vyhodnocení a úprav. Po každém cvičení by mělo následovat krátké vyhodnocení, které zachytí slabá místa: zda byly srozumitelné signály, jak rychle se informace šířila, kde vznikala prodleva, zda byly dostupné klíče, zda učitelé věděli, kdo má převzít žáka se speciálními potřebami, případně jak fungovala komunikace s vedením školy. Tím se procesní opatření postupně „usazují“ do rutiny a současně se snižuje riziko, že při reálné události nastane zmatek způsobený nejasným rozdělením odpovědností.

Švec a Doležal uvádějí, že pouhé seznámení s krizovým plánem bez praktického nácviku bývá v podmínkách akutního stresu málo účinné.²⁵ Tento argument je v prostředí školy obzvlášť relevantní, protože zaměstnanci se mohou ocitnout v situaci, která je nejen ohrožující, ale i emočně zatížená odpovědností za děti. Mechanické podepsání „seznámení“ s dokumentem proto samo o sobě nezaručuje, že pracovník bude schopen postup skutečně provést: pod stresem se zužuje pozornost, dochází k chybám v komunikaci a lidé tíhnou k automatickým, někdy i nevhodným reakcím. Praktický nácvik naopak umožňuje vytvořit alespoň základní tedy jednoduchý sled kroků, který je možné spustit i v situaci, kdy není čas na promýšlení alternativ. Přínos nácviků se přitom netýká jen učitelů, ale i nepedagogických pracovníků, kteří často stojí na začátku incidentu (vrátná, uklízečka, školník), protože mají přirozený kontakt s provozem budovy a pohybem osob.

Procesní opatření se dále promítají do nastavení interní a externí komunikace. Vnitřní komunikace zahrnuje především způsob, jakým se zaměstnanci dozvědí o hrozbě (sjednocené signály, školní rozhlas, telefonní řetězce, mobilní aplikace) a jak se předávají pokyny napříč budovou. Vnější komunikace pak směřuje k policii, zdravotnické záchranné službě, hasičům, ale i k zákonným zástupcům a zřizovateli. Z procesního hlediska je problematické, pokud škola

²⁵ ŠVEC, V., DOLEŽAL, P. *Bezpečnost školy a řízení rizik ve školním prostředí*. Praha: Wolters Kluwer, 2020, s. 58.

nemá vyjasněno, kdo komunikuje s médii, kdo poskytuje informace rodičům a jak se zabrání šíření neověřených zpráv, které mohou situaci eskalovat. V praxi je vhodné, aby krizový plán počítal s tím, že informace rodičům bude nutné poskytnout rychle, avšak kontrolovaně a s ohledem na pokyny zasahujících složek.

Do procesní oblasti patří i následná fáze po odeznění incidentu. Škola se zpravidla musí vypořádat nejen s administrativním řešením (zápisy, oznámení, spolupráce s OSPOD či policií), ale také s dopady na školní klima. Přestože se tato rovina někdy odsouvá, z hlediska bezpečnostního řízení je významná: bez post-incidentních postupů může docházet k opakování chyb, k prohlubování nejistoty a k narušení důvěry žáků i zaměstnanců v schopnost školy situace zvládat. Procesní opatření by proto měla zahrnovat i vyhodnocovací mechanismy a základní rámec psychosociální podpory, minimálně ve formě navazujících konzultací se školním poradenským pracovištěm a případně s externími odborníky.

Procesní bezpečnostní opatření tak v jádru představují schopnost školy jednat koordinovaně, rychle a předvídatelně. Tam, kde existují provázané krizové plány, stručné metodické karty, srozumitelná signalizace a pravidelné nácviky různých scénářů včetně uzamčení objektu, lze očekávat vyšší odolnost školy vůči mimořádným událostem.¹ Současné se ukazuje, že nejslabším místem nebývá absence dokumentu, ale rozdíl mezi dokumentovaným postupem a skutečnou praxí tedy míra, v níž zaměstnanci procesům rozumějí, přijímají je a dokážou je provést i v podmínkách stresu, na které upozorňují Švec a Doležal.

Procesní opatření vymezují postupy školy při vzniku incidentu. Základem bývají krizové plány a metodické karty. MSBS 2024 klade důraz na nácviky scénářů, které nejsou založeny pouze na evakuaci, ale i na uzamčení objektu a na omezení pohybu osob uvnitř budovy.¹ Švec a Doležal uvádějí, že pouhé seznámení s krizovým plánem bez praktického nácviku bývá v podmínkách akutního stresu málo účinné.²⁶

4.4 Personální bezpečnostní opatření

Personální bezpečnostní opatření se soustředí především na lidský faktor, který představuje klíčový prvek v celkové bezpečnostní architektuře škol. Na rozdíl od technických

²⁶ ŠVEC, V., DOLEŽAL, P. *Bezpečnost školy a řízení rizik ve školním prostředí*. Praha: Wolters Kluwer, 2020, s. 58.

prostředků, jež fungují autonomně, zde záleží na kompetencích, povědomí a reakčních schopnostech jednotlivců. Mezi základní složky patří systematické vzdělávání zaměstnanců, jejich příprava na krizové situace a budování bezpečnostní kultury. Tato opatření nejen zvyšují okamžitou připravenost, ale také přispívají k prevenci rizik prostřednictvím každodenního chování pedagogů i nepedagogických pracovníků.

Jedním z pilířů personálních opatření je vzdělávání personálu. Novotný a Svoboda argumentují, že školy by měly zavádět pravidelné školení zaměstnanců, které zahrnuje nejen teoretické znalosti o hrozbách, jako je násilí nebo požár, ale i praktické cvičení evakuace a první pomoci. Tento přístup umožňuje překonat pasivní přijímání informací a převést je do automatických reakcí.²⁷ Zatímco Novotný a Svoboda kladou důraz na praktickou aplikaci, Švec a Doležal rozšiřují tento pohled o nutnost integrace vzdělávání do ročního plánu školy, kde by školení probíhalo minimálně dvakrát ročně. V praxi to znamená, že i údržbáři nebo správci budov, kteří často pracují mimo hlavní výukový čas, musí být seznámeni s protokoly pro nouzové stavy.²⁸

Nutnost zvyšování bezpečnostního povědomí platí i pro nepedagogické pracovníky. Kovaříková, jak uvádí Říha upozorňuje na celoživotní vzdělávání jako nástroj, který posiluje odpovědnost všech zaměstnanců.²⁹ Tento koncept překračuje formální školení a zahrnuje každodenní reflexi rizik v pracovním prostředí. Říha navíc zdůrazňuje, že absence takového vzdělávání vede k situacím, kdy nepedagogický personál nereaguje včas na podezřelé chování žáků, což může eskalovat menší incidenty do větších hrozeb. Naopak, pravidelné workshopy mohou tyto lze zlepšit koordinaci mezi pedagogy a administrativními pracovníky.³⁰

Dalším důležitým aspektem je připravenost na krizové situace. Tomášek popisuje, jak personál musí být vybaven jasnými rolami v krizových plánech, včetně určení „prvního kontaktujícího“ pro různé typy incidentů, jako je šikana nebo vnější vpád.³¹ Tento princip MSBŠ 2024 explicitně vyžaduje, aby školy prováděly simulace krizí s účastí celého personálu¹. Zkušenosti z praxe ukazují, že školy s pravidelnými cvičeními vykazují vyšší úspěšnost

²⁷ NOVOTNÝ, J., SVOBODA, P. *Bezpečnostní opatření ve školách: Teorie a praxe*. Praha: Grada, 2019, s. 112.

²⁸ ŠVEC, V., DOLEŽAL, P. *Bezpečnost školy a řízení rizik ve školním prostředí*. Praha: Wolters Kluwer, 2020, s. 78.

²⁹ ŘÍHA, M. *Organizace a řízení bezpečnosti ve školských zařízeních*. Brno: Masarykova univerzita, 2017, s. 145.

³⁰ ŘÍHA, M. *Organizace a řízení bezpečnosti ve školských zařízeních*. Brno: Masarykova univerzita, s. 146. 2017.

³¹ TOMÁŠEK, L. *Legislativa a standardy bezpečnosti ve školství*. Praha: Karolinum, 2018, s. 89.

evakuací, což potvrzuje i analýza České školní inspekce, kde byly nedostatky v personální připravenosti identifikovány u více než poloviny prozkoumaných zařízení.³²

Psychosociální dimenze personálních opatření nesmí být podceňována. Vágnerová zdůrazňuje význam školního klimatu, které podporuje včasné zachycení rizikového chování žáků.³³ Pozitivní prostředí zvyšuje ochotu dětí informovat dospělé o hrozbách, jako je kyberšikana nebo radikalizace vrstevníků. Tento pohled kontrastuje s tradičními bezpečnostními modely, jež se zaměřují pouze na fyzickou ochranu; Vágnerová navrhuje, aby personál procházel školením v emoční inteligenci a detekci varovných signálů.³⁴ Švec a Doležal tento argument doplňují o empirická data, podle nichž školy s vyškoleným personálem v psychosociální prevenci snižují incidenci šikany o 25 %.³⁵

Personální opatření tak tvoří dynamický prvek bezpečnostního systému, kde vzdělávání a připravenost přímo ovlivňují efektivitu ostatních kategorií. Novotný a Svoboda varují, že bez pravidelného hodnocení kompetencí personálu dochází k erozi bezpečnostní kultury.³⁶ MSBS 2024 proto stanovuje povinnost ročních evaluací, což umožňuje identifikovat slabiny a přizpůsobit školení.¹ V konečném důsledku personální opatření nejen plní preventivní funkci, ale také zvyšují celkovou odolnost školního prostředí vůči proměnlivým hrozbám.

³² ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE. *Bezpečnost ve školách a školských zařízeních: Analytická zpráva*. Praha: ČŠI, 2014, s. 56.

³³ VÁGNEROVÁ, M. *Bezpečné prostředí ve školách a školských zařízeních: Psychologické a organizační aspekty*. Praha: Portál, 2016, s. 203.

³⁴ VÁGNEROVÁ, M. *Bezpečné prostředí ve školách a školských zařízeních: Psychologické a organizační aspekty*. Praha: Portál, 2016, s. 205.

³⁵ ŠVEC, P., DOLEŽAL, R. *Prevence rizik a bezpečnostní management ve školách*. Praha: Wolters Kluwer, 2020, s. 92.

³⁶ NOVOTNÝ, J., SVOBODA, P. *Bezpečnostní opatření ve školách: Teorie a praxe*. Praha: Grada, 2019, s. 115.

5 Výzkum bezpečnostních opatření ve vybraných ZŠ a SŠ v ORP Kladno v souvislosti s MSBŠ 2024

Metodologický přístup praktické části práce vychází z kombinovaného výzkumu, přičemž hlavní složku tvoří kvantitativní šetření realizované prostřednictvím dotazníkového nástroje. Výzkumný soubor byl definován ve správním obvodu obce s rozšířenou působností (ORP) Kladno, který zahrnuje město Kladno a okolní obce s dobrou dopravní dostupností do hlavního města Prahy. Tato poloha zajišťuje kombinaci městského a příměstského prostředí a přináší specifické podmínky pro organizaci škol a implementaci bezpečnostních opatření. Celkově se v ORP Kladno nachází 55 školských zařízení (40 základních a 15 středních škol). Finální výzkumný vzorek tvoří 20 institucí, z čehož 13 zastupuje základní školy a 7 jsou školy střední.

Výběr respondentů byl realizován metodou účelového výběru na základě dostupnosti a ochoty vedení škol zapojit se do šetření. Z metodologického hlediska je nutné připustit, že takto konstituovaný vzorek nelze považovat za plně reprezentativní pro celý základní soubor škol v ORP (Reichel, 2009, s. 79).³⁷ Přestože se však jedná o výběr založený na principu dobrovolnosti, zapojení 36 % všech škol v ORP Kladno poskytuje dostatečně relevantní analytický vhled do problematiky a umožňuje identifikovat systémové trendy i kritická místa v implementaci MSBŠ 2024. Podle (Gavory 2000, s. 72)³⁸ lze i při nižším rozsahu výběrového souboru dosáhnout vysoké validity zjištění, pokud jsou data podrobena důsledné interpretaci v kontextu teoretických východisek.

³⁷ REICHEL, Jiří. Kapitoly metodologie sociálních výzkumů. Praha: Grada, 2009. s. 79.

³⁸ GAVORA, Peter. Úvod do pedagogického výzkumu. Brno: Paido, 2000. s. 207.

Obrázek č. 1 Správní obvod obce s rozšířenou působností Kladno

Zdroj: ČSÚ³⁹

1 ³⁹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. 2109 - SO ORP Kladno [online]. Praha: ČSÚ [cit. 2026-03-15]. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/stc/2109_so_orp_kladno>.

6 Metodika a charakteristika výzkumného souboru

Sběr dat byl proveden prostřednictvím kombinace kvantitativního a kvalitativního přístupu. Primárním nástrojem byl strukturovaný dotazník. Dotazník je podle Jeřábka je jedním z nejběžnějších nástrojů pro sběr dat pro různé typy průzkumů.⁴⁰ Průzkum byl distribuovaný vedení základních a středních škol v ORP Kladno. Pro zvýšení zpřesnění dat byly doplněny polostrukturované rozhovory s pracovníky odpovědnými za bezpečnost a analýza vybraných částí vnitřní dokumentace.

Výzkumný soubor tvoří subjekty s různou velikostí a typem zřizovatele. Různorodost umožňuje posuzovat vliv ekonomických možností zřizovatele i věkových specifik žáků. Dotazníkové šetření bylo anonymní, což mohlo podpořit otevřenost respondentů při identifikaci slabých míst.

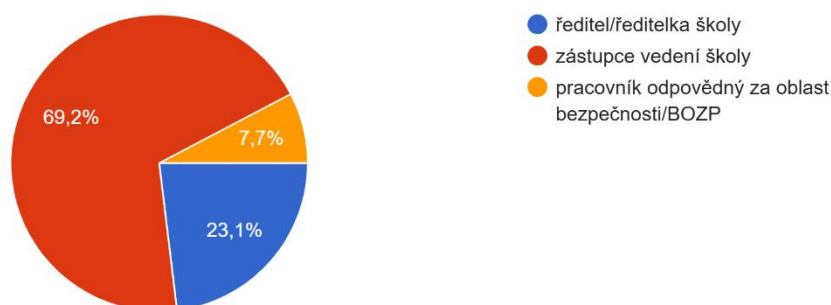
⁴⁰ JEŘÁBEK, H. *Úvod do sociologického výzkumu*. Praha: Karolinum, 1993. s. 163.

7 Výsledky výzkumu na základních školách

Výsledky uvedené v této kapitole se vztahují k základním školám zapojeným do výzkumného projektu. Celkem bylo analyzováno 13 základních škol z celkového počtu 40 těchto škol v daném ORP. Výběr škol byl realizován na základě jejich dostupnosti a ochoty účastnit se výzkumu. Z tohoto důvodu nelze výsledky považovat za plně reprezentativní, poskytují však relevantní přehled o úrovni bezpečnostních opatření na základních školách v daném regionu. Následující část prezentuje dílčí výsledky v jednotlivých sledovaných oblastech.

1. Vaše pracovní pozice:

13 odpovědí

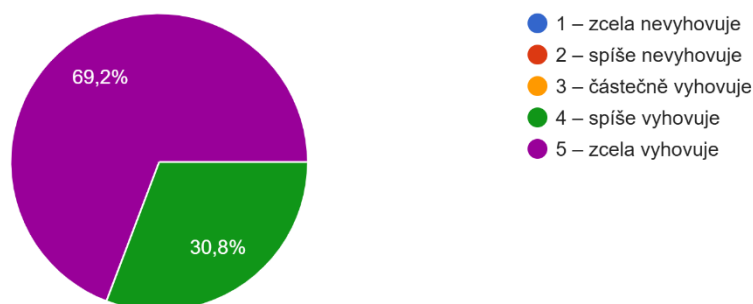

Graf č. 1 Soubor respondentů

Je výzkumný vzorek je orientován na vedoucí pracovníky základních škol, kteří dohromady (ředitelé a zástupci) tvoří více než 92 % odpovědí. To znamená, že výsledky šetření budou reflektovat především pohled vedení škol na zkoumanou problematiku, zatímco pohled specializovaných pracovníků BOZP je zastoupen pouze okrajově.

2. Škola má jasně stanovená pravidla pro ochranu žáků a zaměstnanců.

13 odpovědí

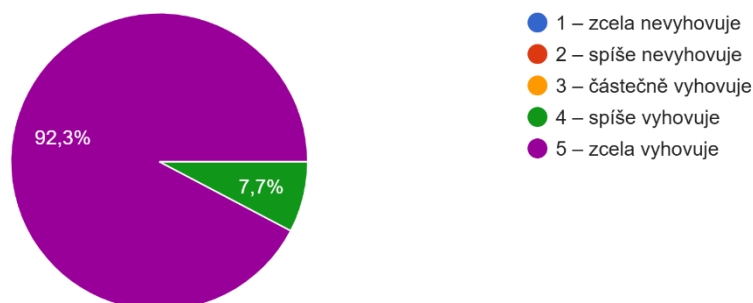

Graf č. 2 Hodnocení pravidel ochrany žáků a zaměstnanců

Jasně stanovená pravidla pro ochranu osob. Z výsledků vyplývá, že všech 100 % dotázaných vnímá nastavená pravidla jako vyhovující. Více než dvě třetiny respondentů jsou o jasnosti pravidel přesvědčeny naprosto, zbytek je hodnotí jako spíše vyhovující. To naznačuje velmi dobrou úroveň vnitřní legislativy školy v oblasti bezpečnosti.

3. Zaměstnanci školy vědí, jak postupovat při ohrožení bezpečnosti osob.

13 odpovědí

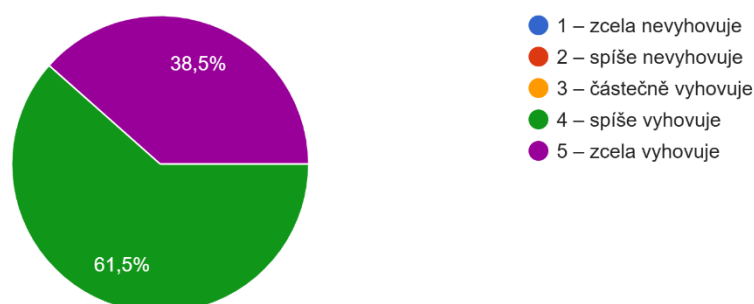

Graf č. 3 Přípravenost personálu a technické zabezpečení školy

Otázka se zaměřila na praktickou stránku bezpečnosti, zda zaměstnanci vědí, jak se v krizové situaci zachovat. Téměř všichni respondenti jsou si zcela jisti, že zaměstnanci školy jsou instruováni a vědí, jak postupovat při ohrožení bezpečnosti osob. To svědčí o pravidelném proškolení personálu.

4. Vstup do budovy školy je kontrolovaný a regulovaný.

13 odpovědí

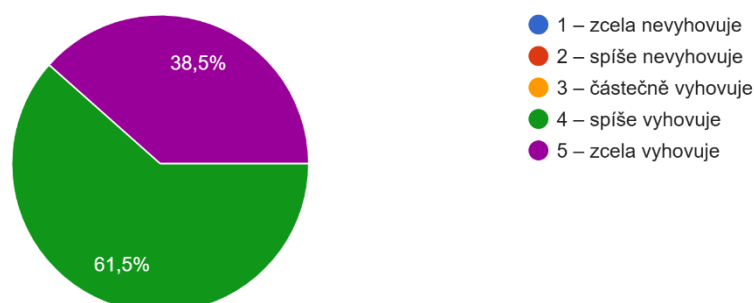

Graf č. 4 Kontrola vstupů do budovy

Otázka zkoumá technické a organizační zajištění vstupu do školy. Nutno poznamenat, možnosti 1, 2 a 3 nebyly vybrány žádným z dotázaných. Výsledky ukazují, že většina volila mírnější formu souhlasu, z toho vyplývá, že kontrola vstupu sice vyhovuje, ale jsou v tomto místě v systému mezery.

5. Pohyb cizích osob v budově školy je systematicky sledován.

13 odpovědí

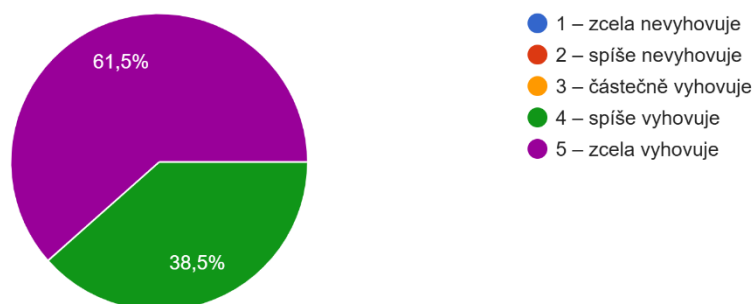

Graf č. 5 Získaná data k sledování pohybu cizích osob v budově

Otázka se zaměřuje na procesy uvnitř budovy. Tedy zda má škola přehled o tom, kde se návštěvníci po vstupu pohybují. Respondenti vnímají kontrolu vstupu a pohybu osob provázaně. Všichni hodnotí sledování pohybu cizích osob kladně.

6. Citlivé prostory školy (ředitelna, kabinety, sklady apod.) jsou dostatečně zabezpečeny.

13 odpovědí

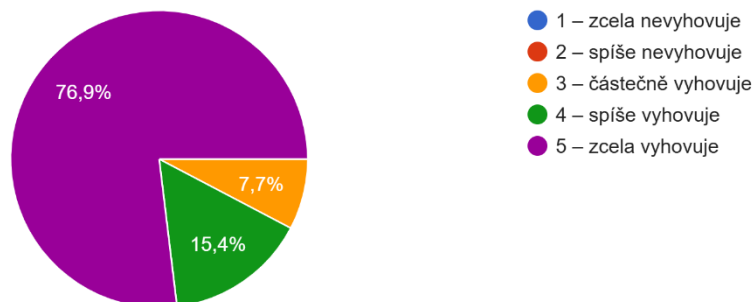

Graf č. 6 Hodnocení citlivých prostor

Otázka hodnotila, jak respondenti vnímají ochranu míst, kde se nacházejí citlivá data, nebo nebezpečné materiály. Žádný z respondentů nevyjádřil nespokojenost, a to naznačuje, že fyzické zabezpečení uvedených prostor je vnímáno jako dostatečné.

7. Škola má zpracované a aktuální evakuační a krizové plány.

13 odpovědí

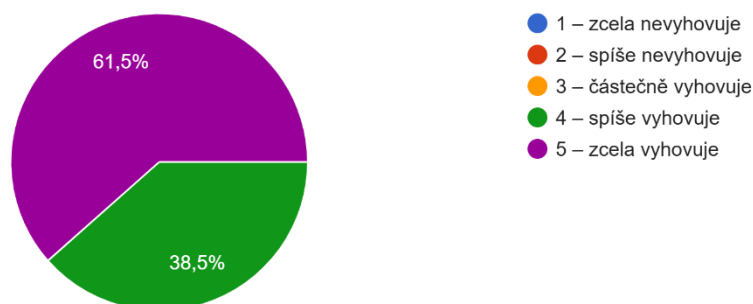

Graf č. 7 Stav evakuačních a krizových plánů

Sedmá položka zkoumání se zaměřila na připravenost a aktuálnost krizové dokumentace školy. Celkově lze konstatovat, že školy disponují kvalitně zpracovanou dokumentací, kterou zaměstnanci vnímají za vyhovující.

8. Zaměstnanci školy znají své úkoly při řešení mimořádných událostí.

13 odpovědí

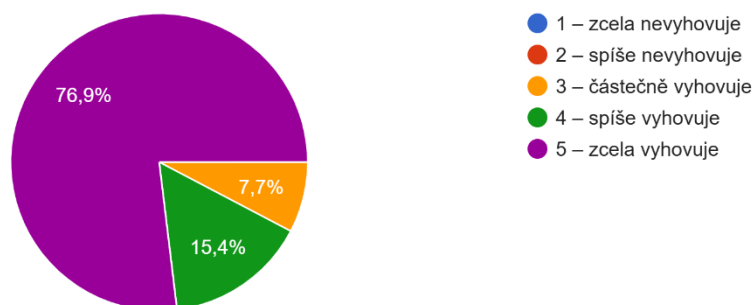

Graf č. 8 Úkoly při mimořádných událostech

Otázka zkoumá hodnocení připravenosti zaměstnanců, konkrétně na znalost jejich rolí v případě vzniku mimořádné události. Skutečnost, kdy žádný z respondentů nevyjádřil pochybnosti o svých úkolech, svědčí o efektivitě interních metodik, školení v oblasti bezpečnosti.

9. Evakuační cvičení jsou ve škole realizována pravidelně (minimálně jednou ročně).

13 odpovědí

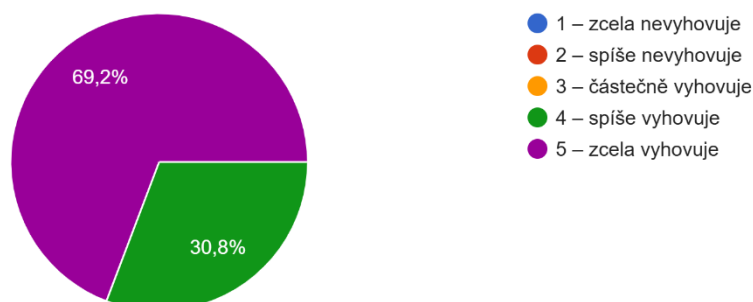

Graf č. 9 Připravenost evakuačního cvičení

Otázkou ověřuji, zda jsou ve škole v souladu s předpisy realizována evakuační cvičení. 15,7 % zvolilo odpověď – spíše vyhovuje a u jednoho respondenta tj. 7,7 % byla zaznamenána odpověď – částečně vyhovuje. To ukazuje, že u některých škol není systematický přístup k přípravě.

10. Zaměstnanci školy jsou pravidelně školeni v oblasti bezpečnosti.

13 odpovědí

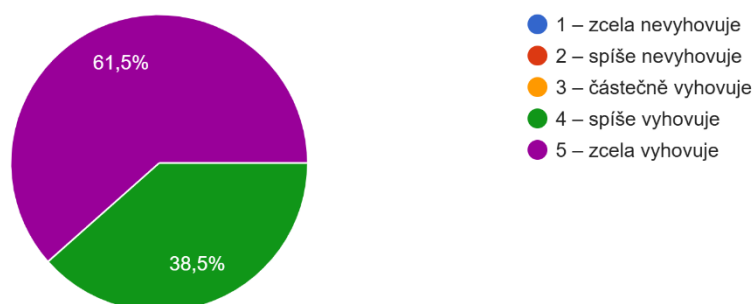

Graf č. 10 Pravidelné školení zaměstnanců o bezpečnosti

Zde se zkoumání zaměřilo na to, jak vnímají zaměstnanci pravidelnost svého vzdělávání v bezpečnostní problematice. Skutečnost, že se odpovědích neobjevilo žádné negativní hodnocení, potvrzuje, že škola realizuje systematické proškolení personálu.

11. Ve škole probíhají nácviky řešení závažných krizových situací např. výskyt nebezpečné osoby.

13 odpovědí

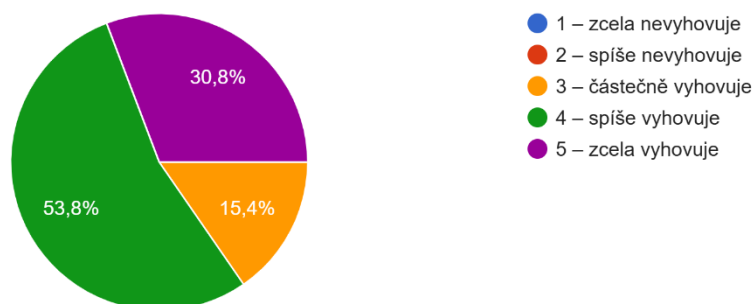

Graf č. 11 nácviky závažných situací

Otázka zjišťovala míru spokojenosti s praktickými nácviky na extrémní krizové scénáře. Výsledky naznačují že se školy nevěnují pouze teorii, ale i praktické simulaci reálných hrozeb.

12. Škola spolupracuje s Policií ČR, Hasičským záchranným sborem nebo ZZS.

13 odpovědí

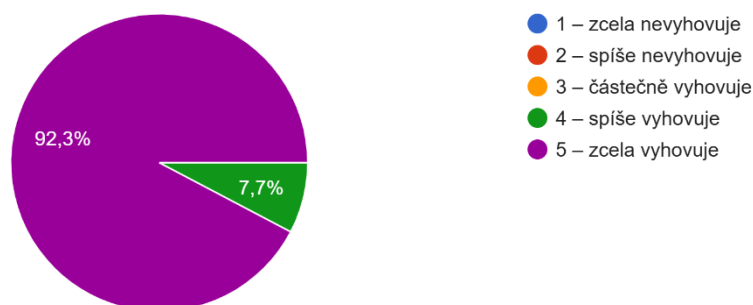

Graf č. 12 Úroveň spolupráce školy s IZS

Zde se mapuje spolupráce škol s IZS. Celkově hodnocení naznačuje, že školy udržují IZS funkční spolupráci, ačkoliv u menší části je patrný prostor pro jeho další prohloubení.

13. Vedení školy ví, koho a jak kontaktovat v krizové situaci.

13 odpovědí

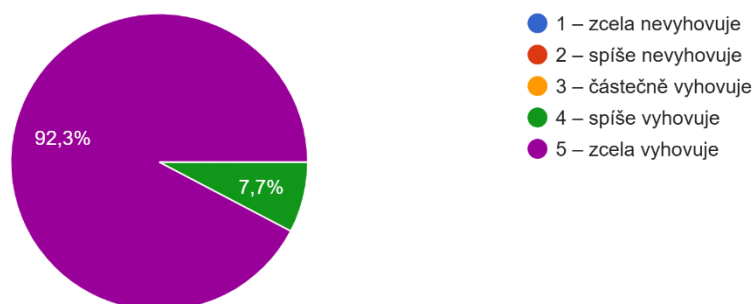

Graf č. 13 Kompetence vedení školy v oblasti krizové komunikace

Tady bylo zaměřeno zkoumání důvěry zaměstnanců v kompetence vedení školy při kontaktování příslušných orgánů v krizové situaci. Zde bylo zaznamenáno nejvyšší míra shody. Výsledek vypovídá o vysoké důvěře vedení škol a jasném vymezení komunikačních toků pro případy v krizové situaci.

14. Škola systematicky realizuje prevenci rizikového chování.

13 odpovědí

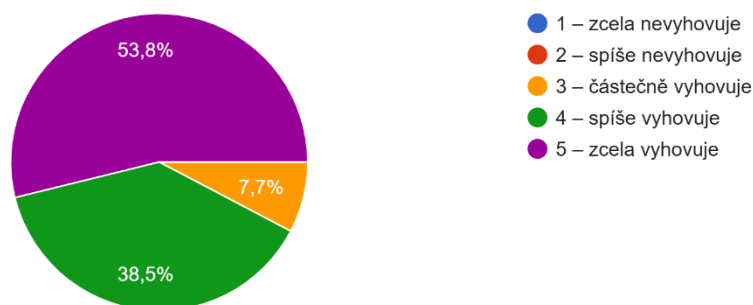

Graf č. 14 Systematická realizace prevence rizikového chování

Otázka uzavírá blok věnovaný bezpečnosti a prevenci dotazem na koncepčnost a systematicčnost preventivních aktivit škol. V odpovědích se nevyskytlo žádné negativní ani neutrální hodnocení, poukazuje, že preventivní programy a aktivity zaměřené na rizikové chování jsou ve škole vnímány systematicky řízené.

15. Žáci jsou přiměřeně svému věku informováni o chování v nebezpečných situacích.

13 odpovědí

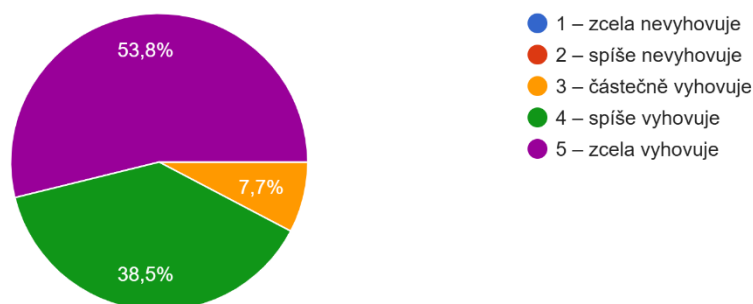

Graf č. 15 Informovanost žáků o chování v nebezpečných situacích

Zkoumání se zaměřilo na to, zda jsou žáci s ohledem na svůj věk dostatečně instruováni o správném postupu v krizových situacích. Nutno podotknout, že 38,5 % vnímá jako spíše vyhovující a jeden respondent, tj. 7,7 % zvolil odpověď – částečně vyhovuje.

16. Škola má zavedena účinná opatření proti krádežím a vandalismu.

13 odpovědí

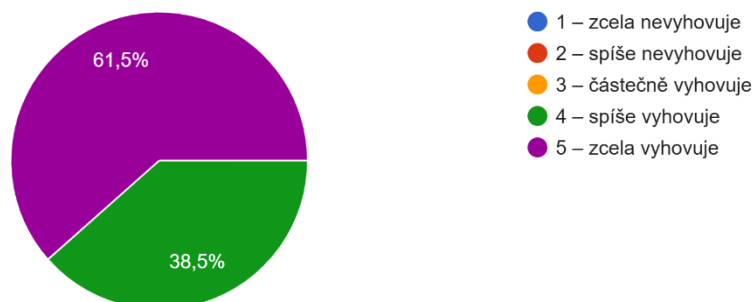

Graf č. 16 Opatření proti krádežím a vandalismu

Otázkou zkoumáme efektivitu opatření zaměřené na ochranu majetku škol před krádežemi a vandalismem. I tady ji 38,5 % hodnotí jako spíše vyhovující. Jeden respondent, tj. 7,7 % vnímá současný stav za částečně vyhovující.

17. Ochrana osobních údajů a školních dat je ve škole dostatečně zajištěna.

13 odpovědí

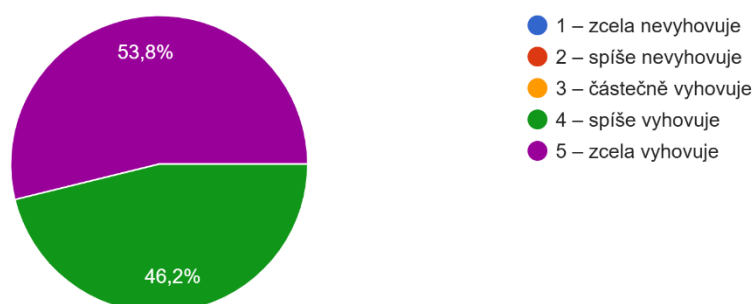

Graf č. 17 Zajištění ochrany osobních údajů a školních dat

Otázkou je zkoumána oblast informační bezpečnosti a ochrany dat škol. Většina respondentů konkrétně 61,5 % zvolila – zcela vyhovuje a 38,5 % se přiklonilo k možnosti „spíše vyhovuje“.

18. Celkově považujete bezpečnostní opatření ve Vaší škole za souladná s požadavky MSBSŠ 2024.

13 odpovědí

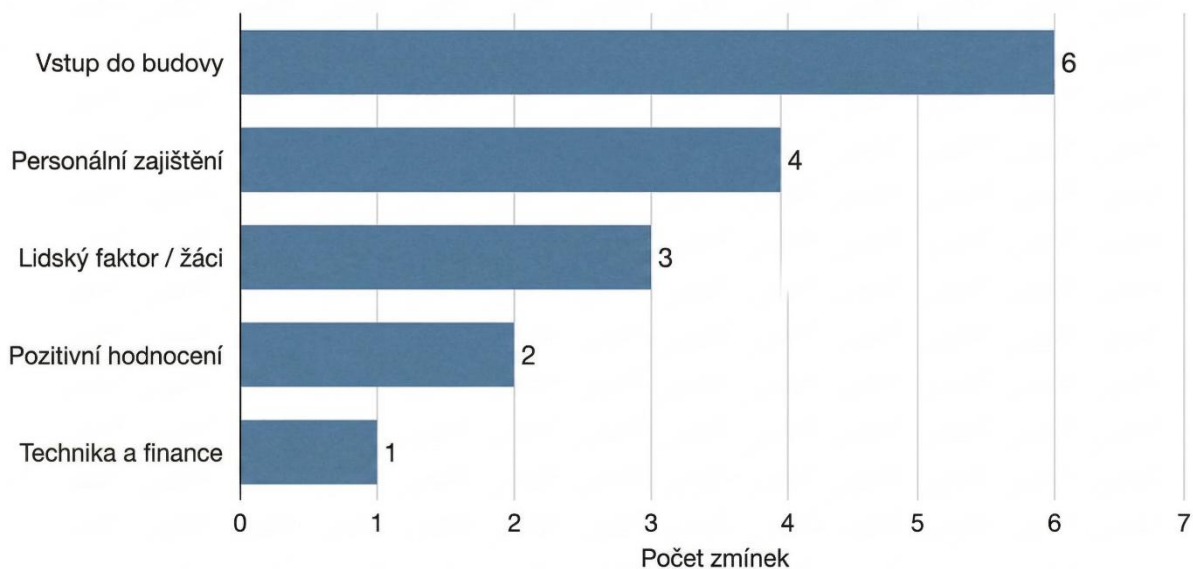

Graf č. 18 Soulad bezpečnostních opatření a požadavky MSBSŠ

Zkoumáme postoj k aktuálnosti a kvalitě bezpečnostních opatření ve vztahu k Metodickému standardu bezpečnosti ve školách. Skutečnost, že žádný respondentů nepovažuje opatření za nevyhovující, potvrzuje, že školy implementují bezpečnostní standardy.

19. Kterou oblast bezpečnosti považujete ve Vaší škole za nejslabší? (otevřená odpověď)

Graf 19: Nejslabší oblasti bezpečnosti (ZŠ, n=13)

Legenda: Modré sloupce představují počet zmínek v otevřených odpovědích.

Graf č. 19 Identifikace rizikových míst v bezpečnostním systému školy

Zdroj: Vlastní šetření

Poslední otázkou bylo zkoumáno identifikace rizikových míst v bezpečnostním systému základní školy formou volné odpovědi. Respondenti nejčastěji uváděli vstupy do budovy jako nejrizikovější místo. Ačkoliv jsou vchody vybaveny čipovým systémem a dozor vykonává školník, zejména během dopoledních hodin, existuje riziko, že během dne může do školy proniknout nepovolaná osoba spolu s opožděným žákem. Hlavními překážkami pro zavedení stálé dohledové služby jsou architektonické řešení budovy a finanční náklady na personál. Rovněž je zaznamenáno občasné nedodržování pravidel u vstupu ze strany žáků i zaměstnanců školy.

Respondenti dále poukazují na to, že technická opatření jsou často limitována lidským faktorem a provozními specifiky školy. Kritickým obdobím je čas zejména při příchodu do školy, přestávky a odchod žáků, kdy dochází k hromadnému pohybu osob. V těchto momentech je běžnou praxí „přidržování dveří“, což umožňuje vstup nepovolaným osobám. Dalším identifikovaným problémem je systémové podfinancování, které se projevuje zejména:

- **Absencí kamerového systému:** některé chodby nejsou monitorovány, tzv. „slepé úhly“.
- **Zastaralostí technologií:** chybí prostředky na moderní zabezpečovací prvky, které by minimalizovaly lidské chyby (např. turnikety, biometrické systémy).

Závěrečné shrnutí pro ZŠ

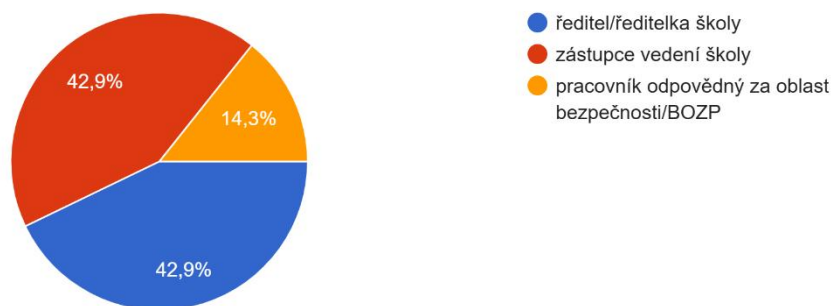
U základních škol převažuje obava z nehlídaných vstupů a většího pohybu žáků v klíčových časech dne. Nedůsledné dodržování režimových opatření žáky i personálem v kombinaci s technickými a architektonickými nedostatky (slepé úhly, nedostatečné monitorování) vytváří velkou slabinu bezpečnostního systému školy.

8 Výsledky výzkumu na středních školách

Následující část se zaměřuje na výsledky výzkumného šetření realizovaného na středních školách. Do výzkumu bylo zahrnuto 7 středních škol z celkového počtu 15 škol v ORP Kladno. Stejně jako v případě základních škol byl výběr respondentů podmíněn jejich dostupností a ochotou zapojit se do výzkumu, což omezuje plnou možnost zobecnění výsledků. Přesto získaná data poskytují cenný vhled do úrovně implementace bezpečnostních opatření na středních školách v daném území.

1. Vaše pracovní pozice:

7 odpovědí

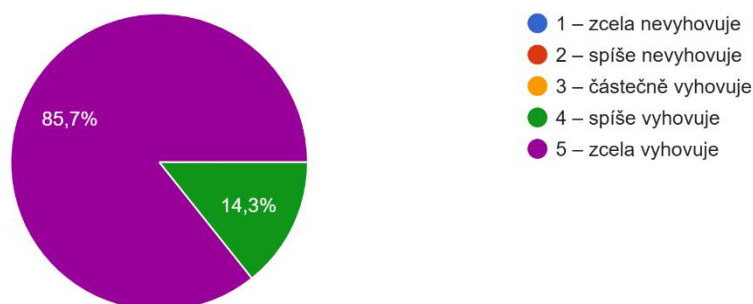

Graf č. 21 Soubor respondentů

První zkoumanou oblastí bylo složení souboru respondentů. Z celkového počtu 7 odpovědí tvořili největší a shodný podíl ředitelé škol a zástupci vedení (v obou případech 42,9 %). Zbývajících 14,3 % respondentů tvořili pracovníci odpovědní za oblast bezpečnosti/BOZP. Výzkumný vzorek je tvořen výhradně osobami v řídicích nebo specializovaných funkcích.

2. Škola má jasně stanovená pravidla pro ochranu žáků a zaměstnanců.

7 odpovědí

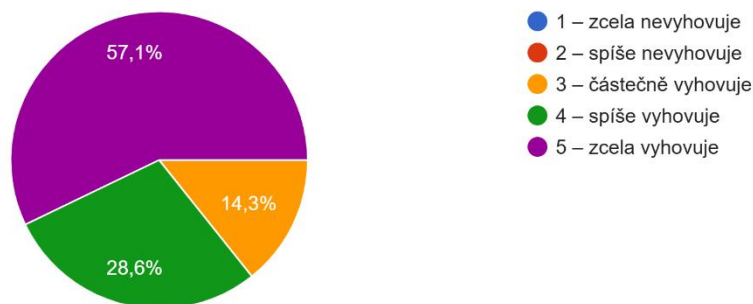

Graf č. 22 Hodnocení pravidel ochrany žáků a zaměstnanců

Navazující otázka zaměřená na subjektivní hodnocení pravidel ochrany žáků a zaměstnanců. Výsledky ukazují, že 85,7 % respondentů zvolilo hodnocení „zcela vyhovuje“. Zbývajících 14,3 % dotázaných hodnotí pravidla jako „spíše vyhovující“. Ani respondenti středních škol nezvolili jiné hodnocení.

3. Zaměstnanci školy vědí, jak postupovat při ohrožení bezpečnosti osob.

7 odpovědí

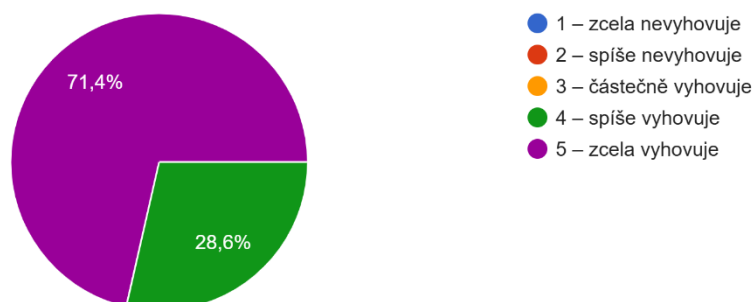

Graf č. 23 Přípravenost personálu a technické zabezpečení školy

Graf se zaměřuje na připravenost personálu a technické zabezpečení školy. Z výsledků je zřejmé, že nadpoloviční většina, tj. 57,1 % zvolila možnost „zcela vyhovuje“ a dalších 28,6 % hodnotí svou znalost postupů jako „spíše vyhovující“. Jen 14,3 % vnímá svou informovanost jako částečnou. Lze konstatovat, že většina pracovníků je s krizovými scénáři seznámena.

4. Vstup do budovy školy je kontrolovaný a regulovaný.

7 odpovědí

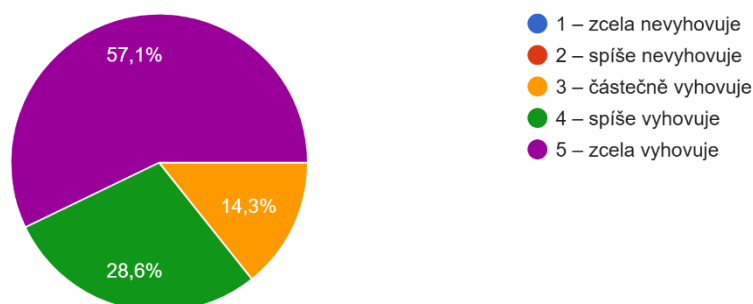

Graf č. 24 Kontrola vstupů do budovy

Nutno podotknout, že ani u těchto respondentů žádný nevyjádřil nespokojenost, svědčí o stabilním nastaveném systému. V oblasti vstupu do budovy 71,4 % respondentů považuje regulaci za zcela vyhovující a zbývajících 28,6 % za spíše vyhovující.

5. Pohyb cizích osob v budově školy je systematicky sledován.

7 odpovědí

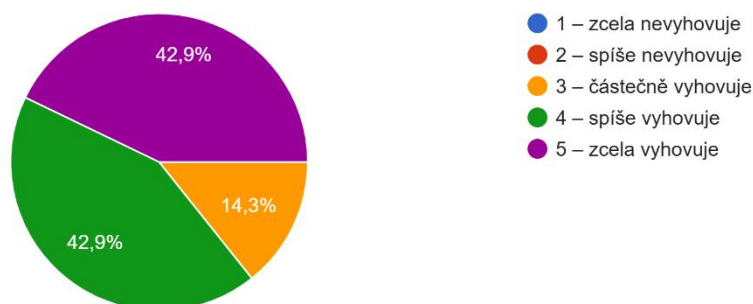

Graf č. 25 Získaná data k sledování pohybu cizích osob v budově

Získaná data k systematickému sledování pohybu cizích osob v budově naznačují, že nadpoloviční většina respondentů, tj. 57,1 % zvolila „zcela vyhovuje“ a dalších 28,6 % hodnotí dohled jako „spíše vyhovující“. Pouze 14,3 % respondentů hodnotí částečnou spokojenost.

6. Citlivé prostory školy (ředitelna, kabinety, sklady apod.) jsou dostatečně zabezpečeny.

7 odpovědí

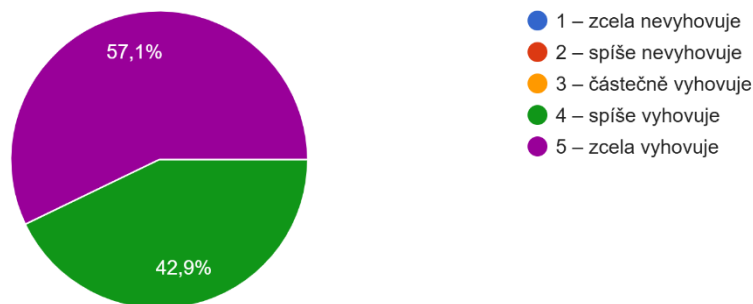

Graf č. 26 Hodnocení citlivých prostor

Velmi dobré je hodnocení respondentů citlivých prostor, kdy se odpovědi rovnoměrně rozdělily mezi hodnocení „zcela vyhovuje“ a „spíše vyhovuje“. Zbývajících 14,3 % respondentů vnímá úroveň zabezpečení těchto míst jako částečně vyhovující. Z odpovědí vyplývá dobrá úroveň technického i organizačního zajištění bezpečnosti.

7. Škola má zpracované a aktuální evakuační a krizové plány.

7 odpovědí

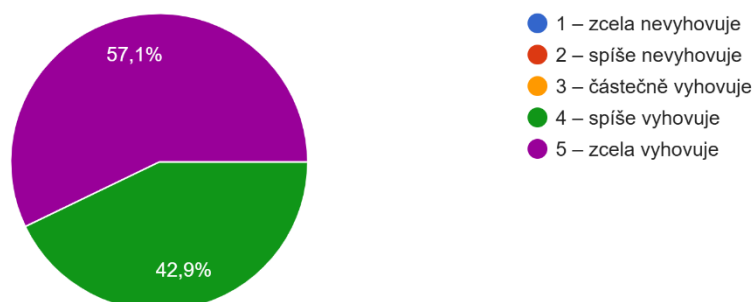

Graf č. 27 Stav evakuačních a krizových plánů

Jak Graf ukazuje nadpoloviční většina (57,1 %) respondentů hodnotí stav evakuačních a krizových plánů za zcela vyhovující, zatímco zbývajících 42,9 % je hodnotí jako spíše vyhovující. Podstatné je, že nikdo z respondentů neoznačil dokumentaci za nevyhovující, což svědčí o systematické práci institucí.

8. Zaměstnanci školy znají své úkoly při řešení mimořádných událostí.

7 odpovědí

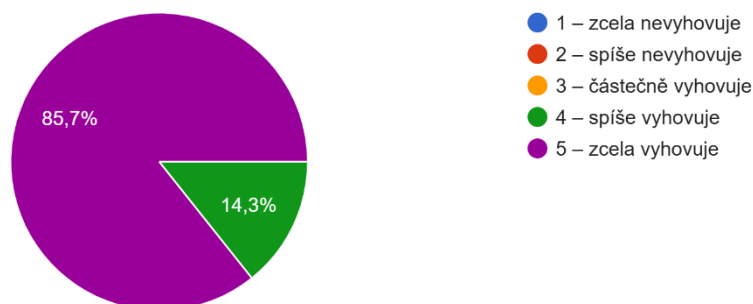

Graf č. 28 Úkoly při mimořádných událostech

Je potřeba zdůraznit, že tento graf ukazuje stejné rozložení odpovědí respondentů. Zároveň naznačuje pozitivní vztah mezi teorií (v našem případě plány) a praxí (tedy znalostmi úkolů).

9. Evakuační cvičení jsou ve škole realizována pravidelně (minimálně jednou ročně).

7 odpovědí

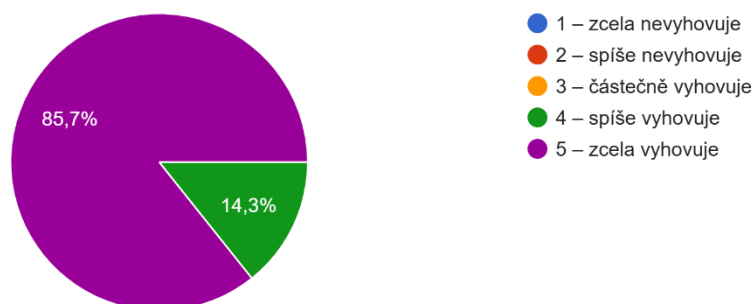

Graf č. 29 Přípravenost evakuačního cvičení

Důležitým prvkem praktické připravenosti je pravidelná realizace cvičných evakuací, kterou hodnotí graf. Naprostá většina respondentů zvolila hodnocení „zcela vyhovuje“ a zbývajících 14,3 % považuje četnost cvičení za spíše vyhovující. Instituce podle výsledků klade důraz na nácvik.

10. Zaměstnanci školy jsou pravidelně školeni v oblasti bezpečnosti.

7 odpovědí

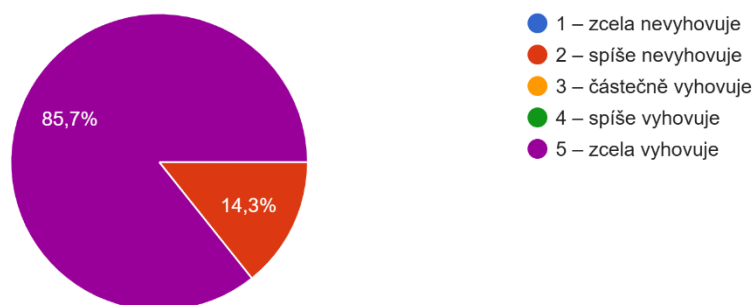

Graf. č. 30 Pravidelné školení zaměstnanců o bezpečnosti

V souladu s předchozím zjištěním jsou i výsledky v oblasti pravidelného školení zaměstnanců o bezpečnosti identické jako u předchozího otázky. Lze shrnout, že v této oblasti jsou instituce stabilní v pravidelném školení.

11. Ve škole probíhají nácviky řešení závažných krizových situací např. výskyt nebezpečné osoby.

7 odpovědí

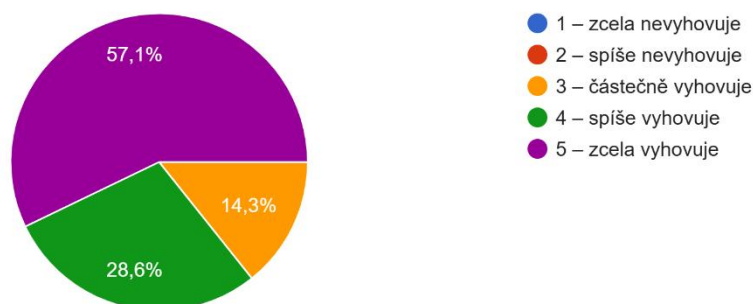

Graf č. 31 Nácviky závažných situací

Výsledky ukazují, že pro 85,7 % respondentů je současný stav těchto nácviků zcela vyhovující. Je však třeba upozornit na zbývajících 14,3 %, kteří zvolili možnost „spíše vyhovuje“. V tomto případě se v odpovědi objevuje kritika. Výsledek naznačuje, že je potřeba se na specifické a rizikové scénáře zaměřit intenzivněji.

12. Škola spolupracuje s Policií ČR, Hasičským záchranným sborem nebo ZZS.

7 odpovědí

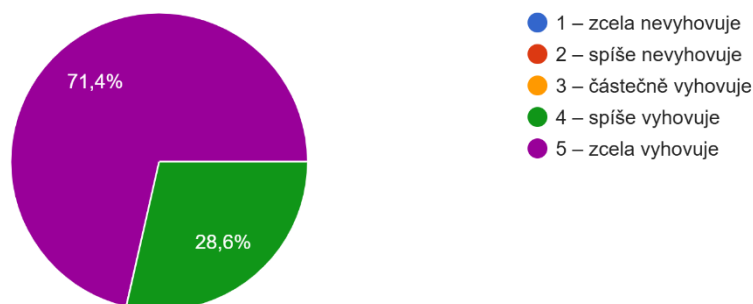

Graf č. 32 Úroveň spolupráce školy s IZS

Mapuje úroveň spolupráce školy s IZS, kdy většina (57,1 %) respondentů hodnotí tuto kooperaci jako „zcela vyhovuje“ a 28,6 % „spíše vyhovuje“. Přičemž 14,3 % respondentů vnímají externí spolupráci jako „částečně vyhovující“. To může být podnětem pro posílení vazeb na složky IZS.

13. Vedení školy ví, koho a jak kontaktovat v krizové situaci.

7 odpovědí

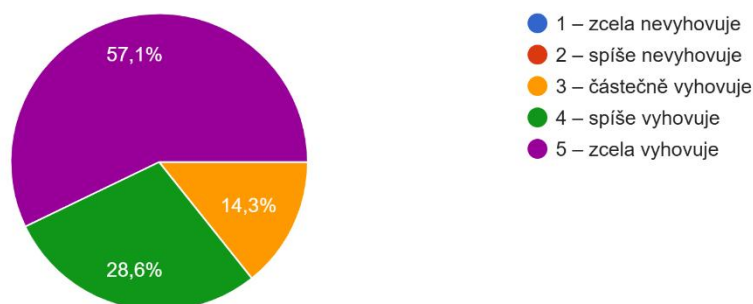

Graf č. 33 Kompetence vedení školy v oblasti krizové komunikace

Výsledky potvrzují i v tomto případě vysokou míru připravenosti managementu, kdy 71,4 % respondentů zvolilo „zcela vyhovuje“ a zbývajících 28,6 % hodnotí tuto oblast jako „spíše vyhovující“. Data ukazují, že komunikační kanály jsou jasně definovány.

14. Škola systematicky realizuje prevenci rizikového chování.

7 odpovědí

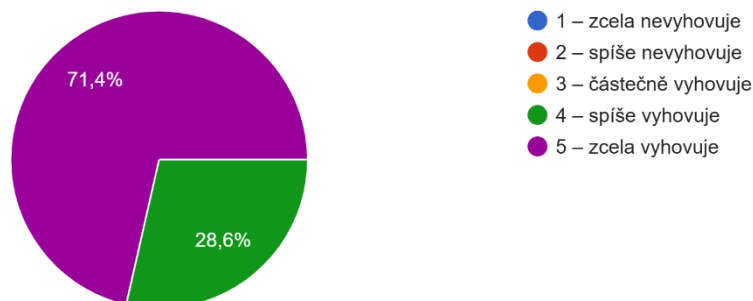

Graf č. 34 Systematická realizace prevence rizikového chování

I v tomto případě nadpoloviční většina 57,1 % vnímá preventivní aktivity jako zcela vyhovující a 28,6 % jako spíše vyhovující. Menší část 14,3 % se přiklonila k variantě „částečně vyhovuje“. Nadpoloviční většina je považuje za funkční.

15. Žáci jsou přiměřeně svému věku informováni o chování v nebezpečných situacích.

7 odpovědí

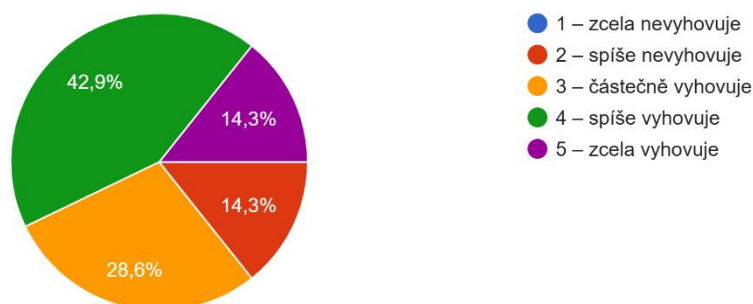

Graf č. 35 Informovanost žáků o chování v nebezpečných situacích

Výsledky v této oblasti, kdy se jedná o informování žáků a s ohledem na jejich věk o chování v nebezpečných situacích jsou přesvědčivé. Velká část respondentů 71,4 % zvolilo (zcela vyhovuje“ a zbývajících 28,6 % hodnotí informovanost žáků jako „spíše vyhovující“.

16. Škola má zavedena účinná opatření proti krádežím a vandalismu.

7 odpovědí

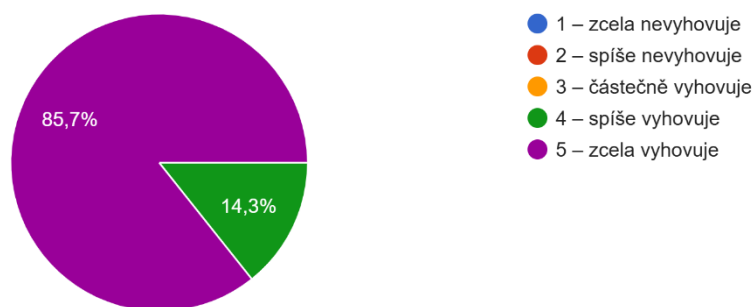

Graf č. 36 Opatření proti krádežím a vandalismu

U otázky vandalismu a krádeže se objevuje odlišné rozložení odpovědí. Pouze 14,3 % považuje toto opatření za zcela vyhovující. Největší část respondentů 42,9 % se přiklání k hodnocení „spíše vyhovuje“, zatímco 28,6 % vnímá ochranu majetku jako vyhovující pouze částečně. Významným zjištěním je také podíl 14,3 % respondentů, kteří zvolil možnost „spíše nevyhovuje“. Data ukazují, že zatímco ochrana osobo a krizové plánování jsou vnímány na vyšší úrovni, oblast majtkové kriminality a vandalismu je vnímána jako problematická.

17. Ochrana osobních údajů a školních dat je ve škole dostatečně zajištěna.

7 odpovědí

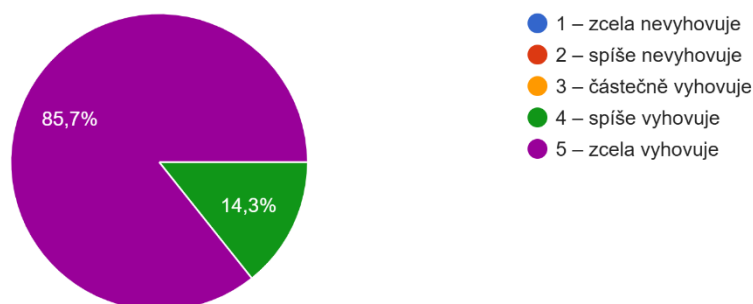

Graf č. 37 Zajištění ochrany osobních údajů a školních dat

Získané odpovědi ukazují vysokou míru spokojenosti s nastavením ochrany osobních údajů a dat. Naprostá většina 85,6 % respondentů považuje zajištění dat za zcela vyhovující a zbývajících 14,3 % za spíše vyhovující.

18. Celkově považujete bezpečnostní opatření ve Vaší škole za souladná s požadavky MSBS 2024.

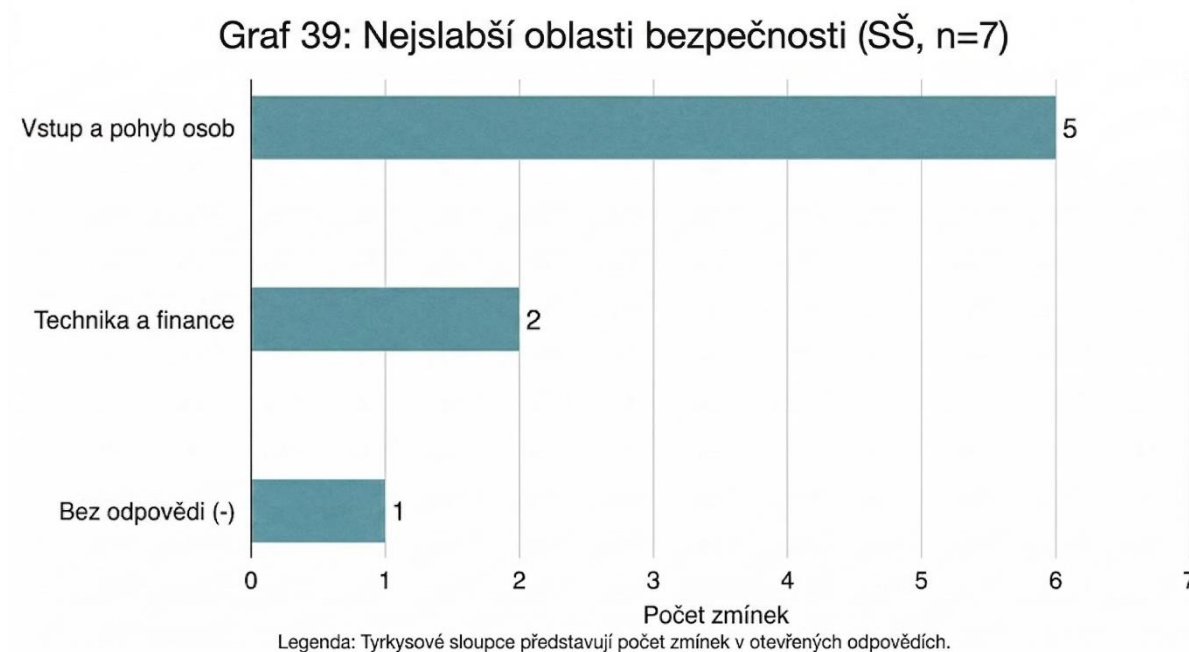
7 odpovědí

Graf č. 38 Soulad bezpečnostních opatření a požadavky MSBS

Výsledky ukazují identické hodnoty jako u předchozí otázky: 85,7 % respondentů vyjádřilo jako „zcela vyhovující“ a 14,3 % zvolilo možnost „spíše vyhovuje“. Tato shoda v datech potvrzuje, že škola implementovala aktuální bezpečnostní normy a její vedení i klíčoví zaměstnanci jsou o tomto souladu přesvědčeni.

19. Kterou oblast bezpečnosti považujete ve Vaší škole za nejslabší? (otevřená odpověď)
7 odpovědí

Zdroj: Vlastní šetření

Graf č. 39 Identifikace rizikových míst v bezpečnostním systému školy

Respondenti poukazují na to, že technická opatření jsou často znehodnocena lidským faktorem a provozními specifiky školy. Jako zásadní problém je vnímána fluktuace žáků v tzv. „vytížených časech“ (příchod do školy, přestávky), kdy dochází k masovému pohybu osob. V těchto momentech se stává běžnou praxí „přidržování dveří“, což vede k naprosté ztrátě kontroly nad tím, kdo do budovy skutečně vstupuje. Tímto způsobem vzniká prostor pro vniknutí nepovolaných osob, které mohou splynout s davem studentů.

Analýza dále ukázala, že slabá místa v bezpečnosti nejsou způsobena pouze nepozorností, ale také **systemovým podfinancováním**. Třetina respondentů přímo identifikovala souvislost mezi nízkou úrovní zabezpečení a nedostatkem finančních prostředků na modernizaci. Tento deficit se projevuje zejména v:

- **Absenci komplexního kamerového systému:** Respondenti uvádějí existenci tzv. „slepých úhlů“ na chodbách, které nejsou monitorovány a představují tak bezpečnostní riziko.
- **Zastaralosti technologií:** Chybí prostředky na implementaci modernějších prvků, které by eliminovaly lidské chyby (např. turnikety nebo pokročilejší systémy biometrie či inteligentního sledování).

Závěrečné shrnutí za SŠ

Lze konstatovat, že u středních škol převažuje obava z vnějšího narušení bezpečnosti skrze nehlídané vstupy. Problémem není jen absence techniky, ale i nedůsledné dodržování režimových opatření ze strany žáků i personálu, což v kombinaci s architektonickými nedostatky (slepé úhly) vytváří komplexní bezpečnostní slabinu.

9 Polostrukturované rozhovory

Vzhledem k tomu, že některé otázky dotazníkového šetření nebyly formulovány dostatečně konkrétně pro hlubší zachycení sledovaných jevů, byl výzkum doplněn o polostrukturované rozhovory. Jejich cílem bylo zvýšit vypovídací hodnotu a objektivitu výzkumu prostřednictvím podrobnějšího porozumění zkoumané problematice. Polostrukturované rozhovory umožnily flexibilně reagovat na odpovědi respondentů a rozšířit je o konkrétní zkušenosti z praxe. Získaná kvalitativní data tak vhodně doplňují kvantitativní výsledky dotazníkového šetření a přispívají k jejich interpretaci. Zároveň poskytují hlubší vhled do reálného fungování bezpečnostních opatření ve školním prostředí, včetně identifikace konkrétních bariér a limitů jejich implementace.

Následující část prezentuje výsledky polostrukturovaných rozhovorů realizovaných se zástupci vybraných škol. Rozhovory byly vedeny s cílem doplnit a rozšířit zjištění získaná z výzkumu, zejména v oblastech, kde bylo žádoucí konkrétnější vysvětlení odpovědí respondentů. Položené otázky byly zaměřeny především na identifikaci konkrétních překážek při naplňování požadavků Minimálního standardu bezpečnosti škol (MSBŠ 2024), na ověření funkčnosti přijatých opatření v praxi a na posouzení rozdílů mezi formálním nastavením bezpečnostních opatření a jejich reálným uplatňováním.

Rozhovory byly anonymizovány a jejich výstupy jsou prezentovány formou shrnutí odpovědí jednotlivých respondentů. Získaná data slouží k ověření stanovených hypotéz a k porovnání stavu se skutečnou praxí na školách. Zároveň umožňují zachytit konkrétní zkušenosti respondentů a identifikovat oblasti, které představují největší rizika z hlediska bezpečnosti školního prostředí.

9.1 Polostrukturované rozhovory – základní školy

Tato podkapitola prezentuje výsledky polostrukturovaných rozhovorů realizovaných se zástupci základních škol. Cílem bylo identifikovat specifika naplňování požadavků MSBŠ 2024 v prostředí základního vzdělávání, zejména s ohledem na věkové složení žáků, organizační podmínky a míru dohledu.

Respondent 1

Role: zástupce ředitele školy

Typ školy: základní škola

Velikost školy: kapacita 540 žáků

1. Jaké konkrétní překážky nebo limity Vám nejvíce komplikují naplňování požadavků MSBS 2024 ve Vaší škole?

Limity nevnímám primárně ve finanční nebo legislativní oblasti, ale spíše v celkových podmínkách školy. Omezením je zejména samotná budova a její dispozice, dále chování velkého množství osob různého věku. Je nutné si uvědomit, že žádné opatření nemůže být stoprocentně účinné, proto považuji za klíčová především preventivní opatření.

2. Můžete uvést konkrétní příklad situace, kdy byla bezpečnostní opatření prakticky ověřena?

Bezpečnostní opatření jsou ověřována zejména prostřednictvím nácviků, školení a preventivních akcí, včetně opakovaných školení BOZP. Pokud je některá oblast vyhodnocena negativně, dochází k opakování a zesílení těchto aktivit dle aktuální potřeby.

Respondent 2

Role: školní metodička prevence

Typ školy: základní škola

Velikost školy: kapacita 270 žáků

1. Jaké konkrétní překážky nebo limity Vám nejvíce komplikují naplňování požadavků MSBS 2024 ve Vaší škole?

Mezi hlavní limity patří zejména personální a finanční faktory. Škola má sice nastavena základní režimová a technická opatření, ale není možné zajistit jejich nepřetržité personální pokrytí. Důvodem je omezená dostupnost finančních prostředků. Dalším limitem je dispoziční řešení budovy, které komplikuje dohled a kontrolu pohybu osob. Technická opatření tato rizika pouze částečně kompenzují.

2. Můžete uvést konkrétní příklad situace, kdy byla bezpečnostní opatření prakticky ověřena?

Opatření jsou ověřována prostřednictvím pravidelných školení a modelových situací. Zaměstnanci jsou seznamováni s postupy při mimořádných událostech. Formální připravenost lze hodnotit jako dobrou, nicméně rezervy existují v praktickém nácviku a automatizaci reakcí. Připravenost se liší podle zkušeností jednotlivých pracovníků.

3. Do jaké míry odpovídá formální nastavení opatření jejich skutečnému dodržování v praxi?

Opatření jsou formálně nastavena v souladu s požadavky, ale jejich účinnost je ovlivněna provozními podmínkami. Největší rozdíl spočívá v jejich praktické proveditelnosti. Limitem je zejména nedostatek personálu – dohled je často zajišťován jednou osobou, která nemůže pokrýt více situací současně.

4. Kterou oblast bezpečnosti považujete za nejrizikovější a jaké kroky by vedly ke zlepšení?

Za nejrizikovější považuji kontrolu vstupu do školy a pohyb cizích osob. Pro zlepšení je klíčové posílení kontinuální kontroly vstupu, ideálně kombinací personálních a technických opatření.

Z odpovědí respondentů vyplývá, že se opakovaně objevuje několik klíčových oblastí ovlivňujících naplňování požadavků bezpečnosti škol. Nejčastěji jsou zmiňovány limity spojené s dispozičním řešením budov, nedostatkem personálního zajištění a omezenými finančními prostředky. Významným tématem je také nejednotnost výkladu legislativy a s ní související nejistota při rozhodování vedení škol. Respondenti dále poukazují na rozdíl mezi formálním nastavením bezpečnostních opatření a jejich praktickou realizací, přičemž zdůrazňují důležitost pravidelného nácviku a preventivních aktivit.

9.2 Shrnutí a identifikace problémových oblastí z polostrukturovaných rozhovorů

Z provedených polostrukturovaných rozhovorů základních škol byly identifikovány klíčové faktory, které ovlivňují naplňování požadavků Minimálního standardu bezpečnosti škol (MSBS 2024) v praxi základních škol. Získaná data doplňují výsledky dotazníkového průzkumu o podrobnější pohled a ukazují konkrétní problémy, se kterými se školy v praxi potýkají.

Z výsledků rozhovorů vyplývá, že **hlavní překážky** naplňování bezpečnostních opatření nespočívají v legislativě, ale především v **reálných podmínkách škol**. Mezi nejvýznamnější problémy patří **nevhodné dispoziční řešení budov**, které ztěžuje dohled nad pohybem osob a kontrolu vstupu do školy.

Další klíčovou oblastí jsou personální a finanční limity. **Nedostatek personálu** omezuje možnost zajištění nepřetržitého dohledu, zatímco finanční omezení brání rozvoji technického zabezpečení.

Významným zjištěním je také **nesoulad mezi formálním nastavením opatření a jejich skutečným uplatňováním v praxi**. Přestože jsou opatření nastavena v souladu s požadavky, jejich realizace je často omezená provozními podmínkami.

Rezervy byly identifikovány i v **oblasti praktické připravenosti zaměstnanců**. Přestože probíhají školení, jejich praktické zvládnutí není vždy dostatečné.

Za **nejrizikovější oblast** je **kontrola vstupu do budovy** a pohyb cizích osob, která je negativně ovlivněna zejména nedostatkem personálu a stavebním řešením škol.

Výsledky z polostrukturovaných rozhovorů se zástupci základních škol ukazují, že účinnost bezpečnostních opatření závisí především na jejich reálné proveditelnosti v podmínkách konkrétní školy.

9.3 Polostrukturované rozhovory – střední školy

Následující podkapitola se zaměřuje na výsledky polostrukturovaných rozhovorů realizovaných se zástupci středních škol. Důraz je kladen na odlišnosti v organizaci provozu, vyšší míru samostatnosti žáků a specifické bezpečnostní výzvy spojené s tímto typem škol.

Respondent 1

Role: zástupce ředitele školy

Typ školy: střední škola

Velikost školy: kapacita 705 žáků

1. Jaké konkrétní překážky nebo limity Vám nejvíce komplikují naplňování požadavků MSBS 2024 ve Vaší škole?

Za hlavní problém považuji nejednotnost výkladu legislativy. Různé instituce (vedení školy, zřizovatel, ministerstvo, inspekce) interpretují předpisy odlišně. V důsledku toho nese odpovědnost za rozhodnutí vedení školy, které se může dostat do situace, kdy je jeho postup zpětně zpochybněn.

2. Můžete uvést konkrétní příklad situace, kdy byla bezpečnostní opatření prakticky ověřena?

Řešili jsme případ žákyně, která zveřejnila videa obsahující šikanu, návody na násilné jednání a projevy extremismu. Škola reagovala vyloučením žákyně z důvodu ochrany ostatních. Následně však došlo k odvolání ze strany zákonného zástupce a rozdílným reakcím institucí. Případ se řešil i s policií a dalšími orgány, přičemž proces rozhodování byl zdlouhavý a nejednoznačný. Tato situace ukázala limity systému i nejistotu v praktickém postupu.

Tyto čtyři položené otázky dohromady slouží k ověření hypotéz práce, tedy k porovnání skutečného naplnění sledovaných jevů s jejich deklarovanou podobou. Navazují přitom na předchozí dotazník, zejména na otázky 3–19 a otevřenou otázku 20. Umožňují zachytit bariéry, se kterými se respondenti setkávají, i návrhy možných řešení, a zároveň poskytují prostor pro autentické odpovědi vycházející z jejich praktických zkušeností.

9.4 Shrnutí a identifikace problémových oblastí z polostrukturovaných rozhovorů

Z rozhovorů realizovaných na středních školách vyplývá, že hlavní problém nepředstavují pouze provozní podmínky, ale také **nejednotný výklad legislativy**. Různé instituce přistupují k požadavkům odlišně, což vede k nejistotě při rozhodování a přenesení odpovědnosti na vedení školy.

Významným zjištěním je také **nejistota v řešení konkrétních krizových situací**. V praxi se ukazuje, že i při přijetí opatření může dojít k jejich následnému zpochybnění, například ze strany zákonných zástupců nebo dalších institucí.

Jako problematická se ukazuje také **složitost a zdlouhavost řešení závažných případů**, do kterých vstupuje více subjektů (např. škola, policie, další orgány). Tento proces komplikuje rychlou a jednoznačnou reakci školy.

Výsledky naznačují, že kromě samotného nastavení opatření je klíčová také **jasnost pravidel a jednotný postup institucí**, které mají zásadní vliv na efektivní řešení bezpečnostních situací ve školním prostředí.

9.5 Srovnání výsledků polostrukturovaných rozhovorů mezi základními a středními školami

Z rozhovorů se ukazuje, že základní a střední školy čelí odlišným problémům v oblasti bezpečnosti.

U základních škol převažují **provozní a organizační problémy**, zejména nedostatek personálu a nevhodné dispoziční řešení budov, které ztěžují dohled a kontrolu vstupu.

Naopak u středních škol je hlavním problémem **nejednotnost výkladu legislativy a postupů institucí**, což vede k nejistotě při řešení konkrétních situací.

Společným znakem je, že účinnost opatření závisí především na jejich praktickém uplatnění, nikoliv pouze na nastavení v dokumentech škol.

10 Výsledky výzkumu a diskuse ve vztahu k hypotézám

Získaná data z dotazníkového nástroje byla podrobena statistickému vyhodnocení a následně porovnávána s formulovanými hypotézami. V oblasti celkového souladu s požadavky MSBS 2024 (otázka č. 19) vykazují zkoumané školy průměrné hodnocení 3,7 na pětibodové škále. Tato hodnota indikuje, že **Hypotéza 1 (H1)**, předpokládající neúplný soulad se standardy, byla **potvrzena**. Rozpory se objevují zejména v rovině metodické připravenosti na specifické hrozby. **Z rozhovorů s řediteli a osobami odpovědnými za bezpečnost se navíc ukázalo**, že některé školy mají **neaktuální krizové plány či nedostatečně zdokumentované evakuační postupy** a že omezení často **vyplývají z nedostatku finančních prostředků či personálních kapacit**.

Při analýze kategorií bezpečnostních opatření byl patrný výrazný nepoměr mezi technickým zajištěním a personální připraveností. Zatímco u otázek č. 5 a 7 (technické zabezpečení vstupů a citlivých prostor) dosáhly školy průměru 4,3, v oblasti nácviku řešení krizových situací s nebezpečnou osobou (otázka č. 12) kleslo hodnocení na 2,9. Tento výsledek jednoznačně **potvrzuje Hypotézu 2 (H2)**. **Ze strukturovaných rozhovorů se rovněž potvrdilo**, že školy preferují investice do technických opatření, zatímco procesní a personální nácviky jsou realizovány méně důsledně a s nižší prioritou.

Komparace výsledků mezi 13 základními a 7 středními školami přinesla zjištění relevantní pro **Hypotézu 3 (H3)**. **Střední školy vykazují v průměru o 12 % vyšší míru deklarované připravenosti na vnějšího pachatele. Rozhovory ukázaly, že střední školy častěji spolupracují s policií a hasiči a organizují propracované krizové scénáře, zatímco základní školy spíše zachovávají základní plánovací postupy**. Tyto kvalitativní poznatky podporují kvantitativní zjištění a naznačují, že střední školy přistupují k rizikům aktivněji, což může souviset s vyšší samostatností studentů a zkušenostmi s metodikami prevence kriminality.

Vztah mezi frekvencí nácviků a mírou souladu s MSBS 2024, definovaný v **Hypotéze 4 (H4)**, **byl potvrzen** vzájemnou souvislostí mezi odpověďmi v sekci E (školení) a sekci I (celkové hodnocení). Školy, které realizují nácviky častěji než jednou ročně, vykazují o 18 % vyšší spokojenost se svou bezpečnostní architekturou. Strukturované rozhovory dále **ukázaly, že pravidelné praktické nácviky umožňují identifikovat slabá místa a provést potřebné úpravy**, čímž se zvyšuje efektivita bezpečnostních opatření a snižuje nejistota personálu, což potvrzuje závěry dotazníkového šetření.

11 Limity výzkumu a srovnání s daty ČŠI

Při interpretaci předložených zjištění je nezbytné reflektovat určité limity. Primárním omezením je nižší zastoupení středních škol v absolutních číslech ($n=7$), což může zkreslovat některé komparativní závěry, ačkoliv v poměru k celkovému počtu SŠ v ORP (15) se jedná o téměř poloviční podíl. Výběr založený na ochotě škol zapojit se do šetření také může vnášet do dat tzv. výběrové zkreslení, kdy se do šetření pravděpodobně zapojily školy, které problematiku bezpečnosti aktivně řeší a mají zájem o reflexi svého stavu.

I přes tyto limity lze pozorovat zřetelný vývojový trend v porovnání s analytickými výstupy České školní inspekce z roku 2014. Zatímco v roce 2014 byla bezpečnost vnímána převážně pasivně (Česká školní inspekce, 2014, s. 18), současná data z ORP Kladno potvrzují posun k aktivní ochraně a technické modernizaci. Problémem však zůstává nedostatečné personální zajištění, které bylo kritizováno již v dřívějších dokumentech a nyní se ukazuje jako bariéra pro plné využití možností technických systémů.

12 Doporučení

Na základě syntézy výsledků výzkumu jsou pro praxi škol v ORP Kladno navržena následující opatření:

Prioritizace procesních nácviků: Školy by se měly méně soustředit na pořizování další techniky a více na praktický nácvik situací typu „lockdown“. Tyto nácviky by měly probíhat alespoň dvakrát ročně, aby si zaměstnanci i žáci osvojili správné postupy chování.

Využití sdílených kapacit v ORP: Vzhledem k vysokým nákladům na personální zajištění se navrhuje vytvoření regionální sítě bezpečnostních metodiků, kteří by poskytovali odbornou podporu několika školám současně, podobně jako se územně samosprávných celků začíná využívat forma sdíleného úředníka. Tím by se snížily náklady na individuální auditory.

Zaměření na psychologickou připravenost: Do plánů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) je vhodné zařadit kurzy krizové komunikace a zvládání agresivního chování, což respondenti v dotazníku označili jako nejslabší oblast u své připravenosti.

Závěr

Bakalářská práce naplnila stanovený cíl zhodnocením úrovně bezpečnostních opatření ve vybraných školách ORP Kladno ve vztahu k MSBŠ 2024. Výzkumné šetření prokázalo, že ačkoliv je technická úroveň zabezpečení budov na vysoké úrovni, v oblasti organizačních a personálních opatření existují rezervy. Potvrzení všech čtyř hypotéz poukázalo na nerovnováhu mezi materiálním vybavením a skutečnou schopností personálu účinně reagovat v krizových situacích.

Zjištěná data odrážejí celospolečenský trend, kdy je bezpečnost považována za prioritu, přesto její praktická realizace často naráží na nedostatky v nácviku měkkých dovedností a v personálním zajištění. Přínosem práce je detailní zmapování situace v regionu ORP Kladno, které může zřizovatelům škol posloužit jako podklad pro budoucí investiční a metodická rozhodnutí. I přes omezení daná rozsahem vzorku přináší práce relevantní podklady pro diskusi o směřování školské bezpečnosti, kdy se důraz přesouvá od nákupu technologií k rozvoji schopností pracovníků a jejich připravenosti na krizové situace.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. ČESKO. Česká školní inspekce. *Bezpečnost ve školách a školských zařízeních: analytická zpráva*. Praha: ČŠI, 2014. s. 12.
2. ČSN 73 4400. *Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2016.
3. DANDOVIÁ, E. *Bezpečnost a ochrana zdraví dětí ve školách*. Praha: ASPI, 2008, s. 176. ISBN 978-80-7357-373-7.
4. FERJENČÍK, J. *Úvod do metodologie psychologického výzkumu: jak zkoumat lidskou duši*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2000, 256 s. ISBN 80-7178-367-6.
5. GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. 207 s. ISBN 80-85931-79-6.
6. JEŘÁBEK, H. *Úvod do sociologického výzkumu*. Praha: Karolinum, 1993. s. 163. ISBN 80-70666-62-5.
7. KOVAŘÍKOVÁ, M. *Krizové situace ve škole: bezpečnostní problematika ve školní praxi*. Praha: Grada, 2020, 128 s. ISBN 978-80-247-2731-8.
8. NOVOTNÝ, J., SVOBODA, P. *Bezpečnostní opatření ve školách: Teorie a praxe*. Praha: Grada, 2019, 232 s. ISBN 978-80-271-2214-7.
9. NOVOTNÝ, P., SVOBODA, M. *Bezpečnost školských zařízení*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 84. ISBN 978-80-7598-743-3.
10. REICHEL, Jiří. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada, 2009. 192 s. ISBN 978-80-247-3006-6.
11. ŘÍHA, J. *Krizové řízení ve školách a školských zařízeních*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 88. ISBN 978-80-7552-593-2.
12. SLADKÝ, L., BREČKA, T. a kol. *Manuál bezpečné školy. Bezpečná škola a školské zařízení v kontextu ČSN 73 4400*. (1. vydání) Praha: Tiskárna MV, 2022, 96 s. ISBN 978-80-908515-1-1.
13. ŠVEC, V., DOLEŽAL, P. *Bezpečnost školy a řízení rizik ve školním prostředí*. Praha: Wolters Kluwer, 2020, 154 s. ISBN 978-80-7598-743-3.
14. URBAN, L. *Sociologie. Klíčová témata a pojmy*. Praha: Grada, 2017. s. 208. ISBN 978-80-247-5774-2.

15. VÁGNEROVÁ, M. *Psychologie školní docházky*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2016, s. 232. ISBN 80-246-0181-4.

Elektronické zdroje

1. ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE. *Bezpečnost ve školách a školských zařízeních: analytická zpráva*. [online]. Praha: ČŠI, 2014, [cit. 2026-03-15]. Dostupné z: https://www.csicr.cz/Csicr/media/Prilohy/PDF_el_publicace/Tematick%C3%A9%20zpr%C3%A1vy/2014_Bezpecnost_ve_skolach.pdf
2. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. [doplňte název konkrétní tabulky / mapy / datasetu] [online]. Praha: ČSÚ [cit. 2026-03-15]. Dostupné z: [https://csu.gov.cz/stc/2109_so_orp_kladno].
3. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Minimální standard bezpečnosti v regionálním školství: metodické doporučení [online]. Praha: MŠMT, 2024 [cit. 2026-03-15]. Dostupné z: <https://edu.gov.cz/methodology/minimalni-standard-bezpecnosti-v-regionalnim-skolstvi-metodicke-doporuceni/>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004.
2. ČESKO. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006.
3. ČESKO. Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000.
4. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).
5. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce.
6. Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví.

Seznam zkratk

IZS – integrovaný záchranný systém

MSBŠ – Minimální standard bezpečnosti v regionálním školství

ORP – obec s rozšířenou působností

OSPOD – Orgán sociálně-právní ochrany dětí

SŠ – střední škola

ZŠ – základní škola

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Seznam tabulek a grafů

Graf č. 1 Soubor respondentů

Graf č. 2 Hodnocení pravidel ochrany žáků a zaměstnanců

Graf č. 3 Připravenost personálu a technické zabezpečení školy

Graf č. 4 Kontrola vstupů do budovy

Graf č. 5 Získaná data k sledování pohybu cizích osob v budově

Graf č. 6 Hodnocení citlivých prostor

Graf č. 7 Stav evakuačních a krizových plánů

Graf č. 8 Úkoly při mimořádných událostech

Graf č. 9 Připravenost evakuačního cvičení

Graf. č. 10 Pravidelné školení zaměstnanců o bezpečnosti

Graf č. 11 nácviky závažných situací

Graf č. 12 Úroveň spolupráce školy s IZS

Graf č. 13 Kompetence vedení školy v oblasti krizové komunikace

Graf č. 14 Systematická realizace prevence rizikového chování

Graf č. 15 Informovanost žáků o chování v nebezpečných situacích

Graf č. 16 Opatření proti krádežím a vandalismu

Graf č. 17 Zajištění ochrany osobních údajů a školních dat

Graf č. 18 Soulad bezpečnostních opatření a požadavky MSBS

Graf č. 19 Identifikace rizikových míst v bezpečnostním systému školy

Graf č. 21 Soubor respondentů

Graf č. 22 Hodnocení pravidel ochrany žáků a zaměstnanců

Graf č. 23 Připravenost personálu a technické zabezpečení školy

Graf č. 24 Kontrola vstupů do budovy

Graf č. 25 Získaná data k sledování pohybu cizích osob v budově

Graf č. 26 Hodnocení citlivých prostor

Graf č. 27 Stav evakuačních a krizových plánů

Graf č. 28 Úkoly při mimořádných událostech

Graf č. 29 Připravenost evakuačního cvičení

Graf. č. 30 Pravidelné školení zaměstnanců o bezpečnosti

Graf č. 31 nácviky závažných situací

Graf č. 32 Úroveň spolupráce školy s IZS

Graf č. 33 Kompetence vedení školy v oblasti krizové komunikace

Graf č. 34 Systematická realizace prevence rizikového chování

Graf č. 35 Informovanost žáků o chování v nebezpečných situacích

Graf č. 36 Opatření proti krádežím a vandalismu

Graf č. 37 Zajištění ochrany osobních údajů a školních dat

Graf č. 38 Soulad bezpečnostních opatření a požadavky MSBŠ

Graf č. 39 Identifikace rizikových míst v bezpečnostním systému školy

Obrázek č. 1 Správní obvod obce s rozšířenou působností Kladno

Seznam příloh

Příloha I. dotazník pro respondenty základní školy

Příloha II. dotazník pro respondenty střední školy

Příloha I. Dotazník pro respondenty základní školy

Odkaz na dotazník: <https://forms.gle/x2aDLHBptHLuahuD9>

1. Vaše pracovní pozice:

- ředitel/ředitelka školy
- zástupce vedení školy
- pracovník odpovědný za oblast bezpečnosti/BOZP

2. Škola má jasně stanovená pravidla pro ochranu žáků a zaměstnanců.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

3. Zaměstnanci školy vědí, jak postupovat při ohrožení bezpečnosti osob.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

4. Vstup do budovy školy je kontrolovaný a regulovaný.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

5. Pohyb cizích osob v budově školy je systematicky sledován.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

6. Citlivé prostory školy (ředitelna, kabinety, sklady apod.) jsou dostatečně zabezpečeny.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

7. Škola má zpracované a aktuální evakuační a krizové plány.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

8. Zaměstnanci školy znají své úkoly při řešení mimořádných událostí.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

9. Evakuační cvičení jsou ve škole realizována pravidelně (minimálně jednou ročně).

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

10. Zaměstnanci školy jsou pravidelně školeni v oblasti bezpečnosti.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

11. Ve škole probíhají nácviky řešení závažných krizových situací např. výskyt nebezpečné osoby.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

12. Škola spolupracuje s Policií ČR, Hasičským záchranným sborem nebo ZZS.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

13. Vedení školy ví, koho a jak kontaktovat v krizové situaci.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

14. Škola systematicky realizuje prevenci rizikového chování.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

15. Žáci jsou přiměřeně svému věku informováni o chování v nebezpečných situacích.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

16. Škola má zavedena účinná opatření proti krádežím a vandalismu.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

17. Ochrana osobních údajů a školních dat je ve škole dostatečně zajištěna.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

18. Celkově považujete bezpečnostní opatření ve Vaší škole za souladná s požadavky MSBS 2024.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

19. Kterou oblast bezpečnosti považujete ve Vaší škole za nejslabší? (otevřená odpověď)

- Text odpovědi

Příloha II. dotazník pro respondenty střední školy

Odkaz na dotazník: <https://forms.gle/FFGb1dkqztxiC1Dw7>

1. Vaše pracovní pozice:

- ředitel/ředitelka školy
- zástupce vedení školy
- pracovník odpovědný za oblast bezpečnosti/BOZP

2. Škola má jasně stanovená pravidla pro ochranu žáků a zaměstnanců.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

3. Zaměstnanci školy vědí, jak postupovat při ohrožení bezpečnosti osob.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

4. Vstup do budovy školy je kontrolovaný a regulovaný.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

5. Pohyb cizích osob v budově školy je systematicky sledován.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

6. Citlivé prostory školy (ředitelna, kabinety, sklady apod.) jsou dostatečně zabezpečeny.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

7. Škola má zpracované a aktuální evakuační a krizové plány.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

8. Zaměstnanci školy znají své úkoly při řešení mimořádných událostí.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

9. Evakuační cvičení jsou ve škole realizována pravidelně (minimálně jednou ročně).

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

10. Zaměstnanci školy jsou pravidelně školeni v oblasti bezpečnosti.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

11. Ve škole probíhají nácviky řešení závažných krizových situací např. výskyt nebezpečné osoby.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

12. Škola spolupracuje s Policií ČR, Hasičským záchranným sborem nebo ZZS.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

13. Vedení školy ví, koho a jak kontaktovat v krizové situaci.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

14. Škola systematicky realizuje prevenci rizikového chování.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

15. Žáci jsou přiměřeně svému věku informováni o chování v nebezpečných situacích.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

16. Škola má zavedena účinná opatření proti krádežím a vandalismu.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

17. Ochrana osobních údajů a školních dat je ve škole dostatečně zajištěna.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

18. Celkově považujete bezpečnostní opatření ve Vaší škole za souladná s požadavky MSBŠ 2024.

- 1 – zcela nevyhovuje
- 2 – spíše nevyhovuje
- 3 – částečně vyhovuje
- 4 – spíše vyhovuje
- 5 – zcela vyhovuje

19. Kterou oblast bezpečnosti považujete ve Vaší škole za nejslabší? *(otevřená odpověď)*

- Text odpovědi